Darbo žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

No. 88 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telefonas STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Balandžio (April) 15, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII. Dienraščio XXIV.

KRISLAI

Apie Generolą Bulotą.
Kas Jam Numušė Kepurę?
Ir Čia Bolševikai Kalti!
Ar Toli Jūs, Ponai, Važiuosite?
Pijus Glovackis Žuvo Kovoje.

Rašo R. MIZARA

Kaune Hitlerio leidžiamas laikraštis ("Į Laisvę") skelbia, kad nacių okupuotoje Lietuvoje mirė tūlas generolas, Jonas Bulota. Paminėtasis laikraštis yra tiek daug melų prirašęs (lietuviškoji Amerikos pro-naciška spauda juos visus persispausdina!), kad sunku ir pasakyti, ar ši žinia apie Bulotos mirtį yra teisinga ar eilinis hitlerininkų melas.

Bet priimkim ją už teisingą, juo labiau, kad generolas Bulota turėjo 87 metus amžiaus, vadinasi, užtenkamai senas, ir žiūrėkim, ką iš to padarė pro-naciška spauda.

Pirmiausiai tenka žodis tarti apie patį generolą. Bulota yra buvęs caristas; kaip generolas, Lietuvai jis nieku niekad neužsitarnavo. Per visą Lietuvos nepriklausomybės laiką jis buvo didelis reakcininkas, fašistas. Tai ištikimas smetoninininkas ir, žinoma, lietuvių tautos priešas.

1926 metais Amerikos lietuviškoji fašistinė spauda sukėlė dėl Bulotos daug triukšmo. Kartą (1926 m.) Kaune įvyko kokia tai demonstracija ar eisena. Kažin kas numetė nuo generolo Bulotos galvos kepurę.

Na, ir pradėjo dėl to fašistų spauda bliauti. Kaip tai galima nuo galvos generolui kepurę numesti!

Kai vėliau Smetona uzurpatoriškai nuvertė liaudininkų valdžią, tai Amerikos fašistai sakė: Ją reikėjo nuversti, nes liaudininkams valdant, Kaune generolui Bulotai kažin kas kepurę nuo galvos numetė! Liaudininkai nemoką tvarkos palaikyti krašte, jie leidžią bolševikams "siausti."

1940 metais, kai Smetona išdūmė per beržyną į Berlyną, kai susidarė liaudies vyriausybė, tai generolui Bulotai ir kitiems liaudies priešams buvo atsisakyta mokėti pensijos (nuo dabar pensijos buvo mokamos tik liaudžiai užsitarnavusiems asmenims).

Na, ir to pro-hitleriškai spaudai užtenka. Štai "Garsas" jau skelbia, būk generolas mirė dėl to, kad bolševikai jam atėmė pensiją!

Can you beat it?!

Bet ponai iš "Garso" turėtų nors tą elementarinį dalykėlį žinoti: **Bulota mirė ne bolševikams Lietuvą valdant, bet naciams.** Kol tarybų vyriausybė Lietuvą valdė, joje galėjo gyventi net ir Lietuvos liaudies priešai, toki, kaip Bulota.

Bet hitlerininkų leidžiama "Į Laisvę" ir tolygūs jai laikraščiai Amerikoje šiandien visokius neigiamus įvykius Lietuvoje bando suversti ant bolševikų. Sušaudė vokiečiai žmogų, — "Į Laisvę" paskelbia: bolševikai tą padarė. Numirė koks nors Lietuvoje žmogus (galimas daiktas, kad iš bado, nes šiandien Lietuvoje žmonės miršta badu),—bolševikai kalti!

Visas nacių šunybes, padarytas Lietuvoje, "Į Laisvę" verčia bolševikams. O pro-naciška lietuviškoji spauda Amerikoje tą kartoja.

Ar toli jūs, ponai, su tokia politika važiuosite?!

Mus pasiekė žinia, kad Pijus Glovackis, žymus tarybinės Lietuvos vyriausybės narys, žuvo kovoje su hitlerininkais.

Atsiminkim, hitlerininkas Ancevičius ir jo sėbrai Amerikoje buvo paskelbę, būk Glovackį nužudė bolševikai, kodėl jis nenorėjo vykti iš Lietuvos, kai vokiečiai ją degino ir jos žmones žudė!

Mes tuomet sakėme, kad tai bjaurus melas. Dabar tas pasitvirtino.

NACIAI PASIMOJĘ IŠNAIKINTI LIETUVĄ IR LIETUVIUS

Taika ar Karas Priklauso Nuo Japonų, Sako "Pravda"

Maskva. — Balandžio 13 d. dienraštis "Pravda" davė ilgą editorialą atžymėjimui vienų metų sukakties nuo pasirašymo neutralumo sutarties su Japonija. Laikraštis tiesiai pasako, kad karo arba taikos klausimas priklauso išimtinai Japonijai. "Pravda" nurodo Japonijos militariškos klikos žygius, kurie neveda prie taikos. Jau po to, kai buvo pasirašyta neutrališkumo sutartis pernai bal. 13 d., Japonija dalyvavo fašistinių valstybių sudaryme penkiems metams taip vadinamo "Anti-Kominterno Pakto," kuris yra atkreiptas prieš Sovietų Sąjungą. Pernai gruodžio 7 d. japonai pasalingai užpuolė Jungtines Valstijas ir Angliją. To paties gruodžio 11 d. Japonija pasirašė su Vokietija ir Italija karinį paktą. Gi Vokietija jau buvo užpuolus ant Sovietų Sąjungos. Šitie visi pikti japonų žygiai nerodo jų norą palaikyti taiką tarpe Japonijos ir Sovietų Sąjungos.

"Pravda" baigia editorialą:

"Nuo dabar tolimesniam Neutrališkumo Pakto palaikymui reikalinga, kad Japonija parodytų tokį pat atsinešimą linkui sutarčių, kokį parodo Sovietų Sąjunga. Reikalinga griežtai ir nesvyruojančiai laikytis sutarčių, kurias Japonija yra padarius... Reikalinga, kad japonų militarinė ir fašistinė klika, kuri apsvaigus militariškais laimėjimais, suprastų, kad jos sapaliojimas apie aneksišką (užgrobimo) karą šiauriuose gali padaryti žalos, visų pirma ir virš visko,' pačiai Japonijai.

"Jeigu japonai iš savo pusės griežtai laikysis savo padarytų pasižadėjimų, Sovietų - Japonijos Neutralumo Paktas pasiliks svarbiu abiejų kraštų žmonėms dabartinėje supintoje ir atsakomingoje tarptautinėje situacijoje."

RAUDONOJI ARMIJA VISAI APSUPA BRIANSKĄ

Kuibiševas, bal. 13. — Sovietų armija prakirto nacių linijas per 21 mylią pietvakariuose nuo Maskvos ir atmušė aštriausius nacių užpuolimus tame karo sektoriuje. Taip praneša Raudonosios Armijos organas "Raudonoji Žvaigždė."

Raudonoji Armija persikėlus per upę Desną arti Briansko ir beveik turinti apsupus tą svarbų miestą, kuriame naciai yra be galo tvirtai įsidrūtinę.

Pranešimai sako, kad tarpe kovo 11 ir bal. 11 Raudonoji Armija nukirto 1,103 nacių lėktuvus, tuo tarpu Sovietai neteko tiktai 341 lėktuvų. Tik per vieną paskutinę savaitę naciai neteko 322 orlaivių, o Sovietai —67.

Specialiai pranešta iš Maskvos, kad Leningrado fronte užmušta 9,000 nacių per pirmutines dešimt dienų balandžio mėnesio.

Naciai vėl bandė lėktuvais užpulti Murmansko uostą, bet Raudonosios Armijos orlaivynas juos pasekmingai atmušė. Užpuolime dalyvavo 28 nacių lėktuvų. Tik šeši Sovietų lėktuvai juos pasitiko, nukirto tris priešo lėktuvus ir kitus nuvijo.

Laikraštis "Pravda" sako, kad pagaliau Sovietai turi lėktuvų pirmenybę prieš nacius.

EXTRA

VICHY, Francija.—Pierre Laval, atviras parsidavėlis Hitleriui, paskirtas Francijos vice-premjeru. Tai išaiškinama Petaino valdžios pasidavimu Hitlerio ultimatumui, kad Francija turi kooperuoti pilnai su Ašimi vedimui karo prieš Suvienytas Tautas. Iki šiol Laval buvo Hitlerio globoje nacių okupuotam Paryžiuje.

WASHINGTON. — Senato komisija pradėjo iš naujo svarstyti Smitho bilių, kuris atkreiptas prieš darbo unijas. Kaip Amerikos Darbo Federacija, taip CIO yra griežtai nusistatę prieš šitą bilių. Taipgi prezidentas Rooseveltas yra jį pasmerkęs.

Nužudė Komunistų Vadą

Buenos Aires, Argentina. — Gautas pranešimas iš Madrido, kad tenai Franco kruvinoji vyriausybė nužudė Isidoro Dieguez, narį Ispanijos Komunistų Partijos Politinio Biuro.

CORREGIDOR KOVOTOJAI PUOLA ĮTUŽUSĮ PRIEŠĄ

Washington. — Gautas pranešimas, kad amerikiečiai ir filipiniečiai ant Corregidor salos ne tik ginasi nuo japonų, bet ant jų daro smarkius užpuolimus. Buvo padarytas užpuolimas ant pusiausalio Bataan, kuris prieš kelias dienas pateko japonams. Ten tapo sudaužyta dvi kolonos japonų tankų ir sunkvežimių. O uoste vienas japonų laivas nuskandintas, kitiems mažesniems laivams užduota smūgiai.

Japonai buvo susirikiavę padaryti puolimą ant Corregidor, bet jie buvo pirma užpulti ir apdaužyti. Tai pirmu sykiu didžiosios Corregidor tvirtovės kanuolės buvo paleistos prieš Bataaną, kur japonams pavyko prieš kelias dienas paimti karo nelaisvėn apie 35,000 amerikiečių ir filipiniečių.

VĖL GANDAI APIE NACIŲ PASIŪLYMUS ANGLIJAI PABAIGTI ŠITĄ KARĄ

Stockholm, Švedija. — Čionai esąs pribuvęs žymus Vokietijos bankierius, kurio pavardė laikoma griežtoje slaptybėje. Jis čionai varde Hitlerio bandąs susisiekti su Anglijos valdžios žmonėmis ir dar sykį Anglijai pasiūlyti taiką ir laimėti ją karui prieš Sovietų Sąjungą.

Sakoma, kad to bankierio pasiūlymai esą tolygūs pasiūlymams, kuriuos prieš vienuoliką mėnesių Anglijai atnešė Hitlerio pasiuntinys Rudolf Hess.

Bankierius pasisakęs, kad jis esąs Hitlerio atstovas. Jis sako, kad Hitleris nenorėjęs karo su Anglija ir kad jis dar ir dabar norįs su Anglija susitaikyti. Sovietų Sąjungą Hitleris skaitąs savo "tikruoju priešu." Šis pasiūlymas Anglijai esąs paskutinis Hitlerio pasiūlymas baigti "kraujo liejimą" tarpe Anglijos ir Vokietijos.

Konferencija Išlaisvinimui Earl Browderio

Pittsburgh, Pa. — Balandžio 25 ir 26 dienomis čionai šaukiama plati konferencija už išlaisvinimą E. Browderio. Konferencija įvyks North Side Carnegie Hall patalpoje. Konferenciją šaukia neseniai susidaręs Vakarinės Pennsylvanijos Piliečių Komitetas Išlaisvinimui Browderio. Komitetą sudarė žymūs unijų vadai ir šiaip visuomenininkai.

Nuskandino Suvienytų Tautų 6 Laivus

Atlantiko Vandenyne, prie Pietinės Amerikos, Ašies submarinai šiomis dienomis nuskandino dar šešius laivus. Tarpe tų laivų, tapo nuskandintas Anglijos tavorinis laivas, kuriuomi buvo gabenami Amerikon karo pabėgėliai. Pabėgėlių tarpe buvo 24 vaikai. Ant laimės, kaip 95 pabėgėliai, taip 290 jūrininkų savo gyvybę išgelbėjo.

Hitlerio Ultimatumas Francijai

Berne, Šveicarija. — Čia gauti pranešimai sako, kad Hitleris yra įteikęs Vichy vyriausybei griežtą ultimatumą. Petain valdžia turinti visai atvirai pasiduoti Hitlerio karo mašinai, arba jis darysiąs griežtus žygius dėl užėmimo visos Francijos. Ką į tai atsakys Petain valdžia, pasilieka slaptybėj.

Stafford Cripps Pasiima Atsakomybę už Nepasisekimą

London. — Praneša iš Indijos, kad Anglijos pasiuntinys Stafford Cripps jau pasiruošęs grįžti atgal. Jis laikraščiams pareiškęs, kad jis pasiima ant savęs visą atsakomybę už nepasisekimą derybų su Indija. Girdi, Indijos vadai "nori visko, arba nieko." Tas reiškia, kad jie reikalauja Indijai nepriklausomybės jau dabar, o ne po karo. Ir jie reikalauja pilnos nepriklausomybės, o ne dominijos teisių Anglijos imperijoje.

Anglų Užpuolimas ant Šiaurinės Italijos

London. — Bal. 13 d. Anglijos lėktuvai perlėkė Alpų kalnus, nuskrido 1,500 mylių į Turiną, Italijos miestą šiaurinėje dalyje, ir smarkiai bombardavo. Taipgi bombardavo iš oro uostą Genoa. Turine yra dideli Italijos amunicijos sandėliai. Tai pirmas toks anglų pasirodymas ant Italijos tolimų centrų.

Apart to, anglai vėl darė lėktuvais užpuolimus ant okupuotos Francijos centrų, taipgi ant Vokietijos Ruhr srities.

Iš tų užpuolimų nebesugrįžo dešimts bombnešių ir vienas paprastas karinis lėktuvas. Reiškia, juos kur nors priešas nukirto.

Nebebus Lietuvos, Lietuviai Turės Patapti Vokietijos Piliečiais

Žinių agentūra "News Syndicate Co., Inc." balandžio 12 dieną pranešė iš Stockholmo, Švedijos, sekamą žinią, kuri dar kartą sudrebins visus lietuvius visam pasaulyje:

"Lietuvos viltis laimėti nepriklausomybę europinėje 'naujojoje santvarkoje,' suplanuotoje Vokietijos, tapo sudaužyta pranešimu iš Berlyno, kad lietuviai bus taip pat traktuojami, kaip yra traktuojami lenkai Lenkų Koridoriuje.

"Berlyno atstovas sakė, kad buvusi Lietuvos Respublika taip tampriai susirišus su Rytų Prūsija politiniai ir geografiniai, jog ta šalis turės daugiau vokiškos ateities, negu Latvija ir Estonija.

"Gegužės 27 d. vokiečiai civiliniai viršininkai Lietuvoje praves cenzą, per kurį visi lietuviai turės progą balsuoti tapti Vokietijos piliečiais.

"Berlynas dabar pripažįsta, kad iš 53 tūkstančių tariamų vokiečių, kurie buvo išgabenti iš Lietuvos 1941 metais ten esant sovietams, 35,000 buvo lietuvių ir tiktai 18,000 buvo vokiečių. Visos tos šeimos dabar bus tuojau vėl sugrąžinamos Lietuvon."

Tai tokie yra nacių planai dėl sunaikinimo Lietuvos ir lietuvių. Jie tuos savo prakeiktus planus jau dabar pasimojo pravesti gyveniman.

Taigi sunaikinimas nacių karinės mašinos ir išgrūdimas naciškų gaujų iš Lietuvos pasidarė gyvybės klausimu Lietuvai ir jos žmonėms.

PARTIZANAI NUŠLAVĖ 4,273 HITLERININKUS

Maskva. — Gautos informacijos, kad bėgyje paskutinių kelių mėnesių grupė partizanų, veikiančių Briansko apylinkėje, nacių užfrontėje, užpuldinėdami, su naikino 4,273 vokiečius. Apart to, tapo sunaikinta 257 oficieriai. O 23 oficieriai ir 163 kareiviai paimta nelaisvėn.

Partizanai susigrupavę miškuose ir daro užpuolimus ant priešo dažniausia nakties laiku. Šitie partizanai sunaikino 19 nacių lėktuvų, 38 tankus, 65 sunkvežimius, 8 amunicijos sandėlius, 15 gazolino stočių. Jie susprogdino 88 tiltus, nuvertė 19 traukinių su kareiviais, užgrobė 16 troku, 706 šautuvus, 67 kulkasvaidžius, 9 didžiąsias kanuoles ir daug kitų karo įrankių.

SERBŲ VADO ŠEIMA NACIŲ RANKOSE, BET JIS TĘS KOVĄ IKI MIRTIES

London. — Jugoslavijoje puikiai darbuojasi partizanai ir neduoda naciams okupantams ramybės. Jiem vadovauja Draja Mikhailovich. Dabar naciai suareštavo šio vado ir dar keturiolikos jo komandierių šeimas ir paskelbė, kad jeigu jie nesiliaus kovoję prieš nacius, jų šeimos bus nužudytos.

Tuojau Mikhailovich pranešė, pagalba slapto radijo, Jugoslavijos valdžiai, kuri yra pabėgus į Londoną, kad jo naciai negali išgąsdinti, kad jis ves kovą prieš juos, kaip vedė iki šiolei. Pasakė partizanų vadas: **"Aš esu pasiryžęs vesti šią kovą prieš Ašies spėkas iki mirties arba iki Jugoslavijos žemė bus apvalyta nuo okupantų."**

Lietuvis Jaunuolis Kirviu Nužudė Savo Motiną ir Paskui Prisipažino

United Press agentūra praneša iš Waterbury, Conn., kad ten balandžio 12 d. vakare jaunuolis Yešinskas, 19 metų amžiaus, kirviu sukapojo savo motiną. Policija jaunuolį suėmė ir klausinėjo dvyliką valandų. Paskui, sako policija, Yešinskas susišukavo plaukus, kuomet fotografistai norėjo nuimti jo paveikslą, idant atrodytų į "gentelmaną," ir prisipažino prie žmogžudystės.

Jaunuolis pasakojo policijai, kad tą dieną gerai išsigėręs buvo ir susiginčijo su savo motina. Tą vakarą jis turėjo eiti dirbti. Tada jis savo motiną nužudė kirviu ir telefonu pranešė policijai. Pribuvus policija rado moteriškės lavoną ant suolo kambaryje.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — J. Gasiunas
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.25
Canada and Brazil, per year	$6.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Kodėl Gi Klerikalų "Draugas" Taip Per Akis Meluoja?

Prieš tūlą laiką vienas lenkų katalikų laikraštis Čikagoje ("Dziennik Chicagoski") parašė, kad Marijonų leidžiamas "Draugas" ir socijal-fašistų leidžiamos "Naujienos" yra pro-naciški laikraščiai. Be to, tas pats lenkų laikraštis pabrėžė, kad "Draugo" redakcijoje dirba neseniai atvykęs iš Berlyno kun. J. Prunskis, "buvęs Lietuvos Piliečių Sąjungos pirmininkas."

Prisipažinsime, mes to lenkų dienraščio negaunam ir neskaitom, todėl ir paminėtojo rašinio nesame matę. Apie jį sužinojome tik iš "Sandaros" ir "Draugo."

"Sandara" pareiškia, kad **"Lietuvių tarpe nėra tokio laikraščio, kuris nors kiek turėtų naciškos spalvos."**

Ar šis "Sandaros" pareiškimas turi ką nors bendro su teisybe? Nieko! Galimas daiktas, kad p. Vaidyla negali atskirti "spalvų," — nemažai yra žmonių, angliškai vadinamų **color blind.** Bet tas asmuo, kuriam gamta pajėgė suteikti normalį regėjimą, visuomet pasakys, jog tūla lietuviška spauda yra **net perdaug nudažyta naciška spalva;** nudažyta tiek, kad net šlykštu į ją pažiūrėti.

Pasakykite, gerbiamieji, argi spausdinimas iš naciškų laikraščių naciškos propagandos nenudažo laikraščio naciška spalva? Argi "Draugas," "Darbininkas," "Naujienos," "Dirva" ir kiti tos rūšies laikraščiai neperspausdina iš Hitlerio Kaune leidžiamų laikraščių hitleriškos propagandos? Koks padoresnis žmogus gali tą užginčyti?!

Apie Kun. Prunskį

Bet tiek dėl to. Svarbu tarti kelis žodžius dėl kun. Prunskio, kurį "Draugas" taip gina ir dėl kurio gerokai nusimeluoja.

Dėl čikagiškio lenkų katalikų dienraščio pastabos "Draugas" užpuola "Vilnį" ir "Laisvę," — ypačiai jų angliškuosius skyrius. Tai jie suteikę lenkų dienraščiui medžiagos!... Suteikę—kaip, kur? Mes galime pasakyti ponams klebonams iš "Draugo" redakcijos: Neturi "Laisvė" jokių specijalių agentūrų, kurios kam nors turėtų teikti medžiagą apie tą ar kitą žmogų ir ji nemano jų turėti. O jeigu bile laikraštis arba asmuo pasinaudoja tomis žiniomis, ta medžiaga, kuri telpa "Laisvės" špaltose, tai nieko nepaprasto. Laikraštis juk leidžiamas žmones informuoti.

Įdomesnė "Draugo" įvedamojo yra toji dalis, kur bandoma kun. Prunskis padaryti nekaltu avinėliu, apvalytu nuo bet kokios "naciškos spalvos." Pažiūrėkime, kaip toji misija jam pavyko.

"Pirmoje vietoje kun. J. Prunskis Berlyne negyveno, bet per jį tik pervažiavo," rašo "Draugas" bal. 8 dienos laidoje. **"Jis** (Prunskis) **niekuomet nebuvo Lietuvos Piliečių Sąjungos Vokietijoj pirmininkas... Be to, kun. Prunskis nebuvo ir nėra 'Draugo' redaktorium..."**

Gaila žmonių su tokia trumpa atmintimi. Tebūva mums leista priminti "Draugo" redaktoriui tą, ką jis "pamiršo," **o jis "pamiršo," pasirodo, beveik viską, kas reikėtų atsiminti,** norint būti teisingam.

"Draugas" skelbia, būk "Prunskis Berlyne negyveno, bet per jį tik pervažiavo." Argi?

"Rusijos legijonams įžengus Lietuvon ir pasklydus 'komunistiniam terorui,' daugelis Lietuvos žmonių buvo priversti bėgti svetur. Jų tarpe buvo ir kun. J. Prunskis, kuris pateko Berlynan. Čia jis giliau pažino Vokietijos padėtį, jos nuotaiką ir lietuvių likimą. Berlyne kun. Prunskis atstovavo mūsų spaudą ir teikė jai informacijų.

"Iš Berlyno jis išvyko lapkričio pabaigoj, todėl jis galės patiekti vėliausių žinių iš pirmųjų šaltinių."

Kas gi čia, pone "Draugo" redaktoriau? Kas šitaip rašė: "Laisvė," "Vilnis" ar "Draugas"? Kas šitaip kun. Prunskį "šmeižė"?

Tas tilpo "Drauge" iš 1940 m., gruodžio 7 dienos laidoj. Šitaip rašė pats "Draugo" redaktorius, pažymėdamas, kad Prunskis gyveno Berlyne arti pusę metų. Jis ten atstovavo "Draugą," jis iš Berlyno "Draugui" rašinėjo Sovietų Sąjungą šmeižiančius raštus; jis iš Berlyno rašinėjo Hitlerį giriančius raštus. Kun. Prunskis prašė Amerikos lietuvių aukų Lietuvos liaudies priešams Vokietijoj šelpti. Prunskis dirbo, taigi, Hitleriui!

Prunskiui pervažiuoti per Berlyną ėmė arti pusę metų!...

Prunskis "nebuvo ir nėra 'Draugo' redaktorium," rašo "Draugas."

Bet štai skaitome "Draugo" editorialą iš 1941 m., vas. 1 d.:

"Malonu yra pranešti mūsų skaitytojams, kad nuo vasario pirmos dienos į dienraščio 'Draugo' redakcijos personalą įeina nauja pajėga, gerb. kun. Juozas Prunskis... Naujasis mūsų redakcijos narys yra apvažiavęs beveik visus Europos kraštus, yra susipažinęs su jų politiniu, socialiniu ir kultūriniu gyvenimu, daug gabiai apie jį rašęs (ypačiai iš Berlyno apie Hitlerio malones. — "L." Red.) Lietuvos laikraščiuose..."

Kas gi čia meluoja, pone "Draugo" redaktoriau? Ir kodėl taip meluojate?!

"Pervažiuojant per Berlyną," Prunskis buvo Lietuvos liaudies priešų, pabėgusių pas Hitlerį, sąjungos antruoju sekretorium (Ne pirmininku, kaip lenkų dienraštis rašo, nors tas didelio skirtumo nesudaro). Sąjungos iždininku buvo lietuviškas Goebbelsas, melagis Ancevičius. Ar "Draugas" nespausdino kartais Prunskio rašyto atsišaukimo į Amerikos lietuvius, prašant aukų Vokietijos hitlerininkams šelpti? Taip, jis jį spausdino. Tasai atsišaukimas su Kuzminsko, Čepo, Koncės, Prunskio ir šlykštybės Ancevičiaus parašais tilpo visoje Amerikos lietuvių pro-naciškoje spaudoje. Mes jį turime po ranka iš "Dirvos" (1940 m. lapkričio 1 d. laidoj). Ši hitlerininkų sąjunga, skelbia atsišaukimas, **"prašo pagalbos visų Amerikos lietuvių, taip pat be skirtumo įsitikinimų ir grupių bei sriovių. Kadangi pagalba reikalinga tuojau, tat prašome nelaukti, kol bus surinkta didesnė suma, bet siųsti ir smulkias sumas."**

Siųsti į Berlyną, siųsti hitlerininkams, stiprinti Amerikos doleriais Hitlerio karo mašiną!

Kas gi čia? Ar tai ne už Hitlerį propaganda?!

Dirbdamas "Draugo" redakcijoje, kun. Prunskis ne kartą yra parašęs jo įvedamuosius. Šimutis patapo tik vadinamuoju "Draugo" redaktorium, — kun. Prunskis pilnu laikraščio politiniu bosu.

Na, ir kai mes tatai karts iš karto parašome, kai mes primename dalyką, paremtą faktais, tai "Draugo" redakcija iš kailio bando išsinerti, užginčydama.

Kiek tai liečia kokius tai skundus, mes niekad jais neužsiimdinėjome ir nežadame, nors mums tas ar kitas žmogus nepatinka, nors jo veikla atrodo mums įtartina. Tam yra valdiški organai.

Kaipo dienraštis, mes prieš fašistinius pasturlakus, prieš hitlerininkus kovojame laikraštininkiškai: ką matome kur negero, kenksmingo mūsų kraštui, kritikuojame, keliame aikštėn, nes tokia tai yra laikraščio pareiga.

Nūnai mūsų kraštas gyvena nepaprastą padėtį, — didelį krizį. Mūsų krašto priešai yra Hitleris, Mussolinis ir Japonijos fašistiški žvėrys. Kas agentauja šiandien Hitleriui, tas kenkia mūsų krašto apsigynimo pastangoms. Kas skleidžia pro-nacišką propagandą, tas tarnauja ne savo kraštui, bet naciams, — rudiesiems žvėrims. Kas priglaudžia Hitlerio agentus, juos gina, tas nėra mūsų krašto patrijotas, bet yra jo priešas!

Tegu tai sykį ant visados bus aišku klerikalų "Draugui" ir pro-naciškoms "Naujienoms"!

FOR VICTORY
Buy
UNITED STATES DEFENSE
BONDS • STAMPS

ŠAIPOKAS PROFESORIUS ANT PROFESORIŲ!

(Visuomenės Dėmesiui)

Broliai ir seserys!

Visas pasaulis dabar kūliais verčiasi, tai ir jūsų Šaipokas negali tūnoti, kaip lepšys ant vietos! Kai mūsų elitas, toji rinktinė lietuviškos visuomenės dalis, arba, kitaip sakant, smetonėlė, vis auga ir didėja; kai profesoriai ir kitokios asmenybės dygsta, kaip grybai po lietaus,—jūsų Šaipokui darosi lyg ir koktu pasilikti visų kitų uodegoje! Šaipokas turėjo ir turi pašaukimą būti kuom nors didesniu už kitus didvyrius, nori kyšoti tarpe jų, kaip samtis tarpe šaukštų!

Žinodamas savo didelį pašaukimą ir genijališkumą, nuo pereito kačių morčiaus aš jau nebesivadinu paprastu profesorium, kaip, pavyzdžiui, profesorius Pakštas ar jam panašūs; dabar aš save tituluoju sekamai: **Aukščiausias ir Apšviesčiausias Profesorius Šaipokas,** arba, moksliškai tariant, — **Suprime Illuminati Profesor Šaipokas.** Ir tokis mano titulas, suprantama, yra gerokai aukštesnis už Es-El-A-a Suprym Prezidento urėdą!

Šaipokas save šitaip apsititulavo ne todėl, kad jaustų savyje kalakutišką išdidumą, bet todėl, kad jis užsitarnavo tatai savo išsimokslinimu ir genijalumu! Norite įrodymų?—Prašau! Tegul nebūna niekam paslaptis, kad buvęs jau profesorius Šaipokas priedui baigė aukštąjį kursą apie televiziją, tai yra, tokį mokslą, kad būdamas Brūklyne gali matyti kas dedasi Bostone ir kitur. O tokis mokslas vaidina labai svarbią rolę mūsų civilizacijos sutemų laikotarpyje!

Jūsų Šaipokas Niū Jorko Bowerės talkučkoje nusipirko reikalingą televizijos aparatą, ir dabar sėdėdamas savo kambaryje apveizdinėja kas-kur-kaip dedasi kai kurių labai žymių asmenybių pastogėse. Kol kas, Šaipokas dar nesusifokusavo į moteriškaičių buveines, bet tas tai tik laiko klausimas... Kol kas, Šaipokas pasitenkina tik vyriškais siluetais. Todėl tik apie didvyrišką vyrišį jums čionai ir bus pasakojama.

Suprime Illuminati Profesor Šaipokas tuč-tuojaus paspaudžia savo instrumento mygtuką, ir štai kokias mūves jis mato:

...South Boston... Broadway... "Keleivis"... F. J. Bag.-o-cius.

Šaipokas rimtai sufokusavo instrumentą, ir... prieš akis tamsokas žmogaus siluetas, su išsikišusiu priešakiu, panašiu į didžiąją raidę D. Davus daugiau šviesos, pamačiau Didžiosios Brolijos Illuminatį narį apsisiautusį balta šlebule ir pasisiejusį didelį metalinį kryžių ties viduriu pilvo. Iš profiliaus jis išrodė panašiu į senovės graikų Keršto Dievą: plaukai lyg šarmoti, pykčio grimasos veide, o akys žybčiojo, kaip Chimeros. Žiūrėjo jis į didelį veid-

(Tąsa 5-tam pusl.)

Laiškas iš Požeminės Vokietijos

Rašo **K. ERWIN**

Neseniai iš Berlyno slaptai buvo išvežtas ir pasiekė Jungtines Valstijas laiškas, rašytas vieno komunistų vado. Laiške nušviečiama situacija Vokietijoj Hitleriui pradėjus pasalingą užpuolimą ant Sovietų Sąjungos. Šis laiškas svarbus tuomi, kad jis informuoja pasaulį, ką galvojo ir veikė slaptas anti-fašistinis judėjimas ir kaip liaudis buvo pritrenkta. Aišku, kad parašas po laišku yra slapyvardis. Informacijai mūsų skaitytojų čia patiekiame iš to laiško plačias ištraukas. Vertimas iš "World Survey." Amerikon laišką atsiuntė "Inter-Continent News."—*Red.*

(Tąsa)

Nors mes esame atskirti karo fronto, bet mes žinojome, kad Stalinas kalba į mus taipgi, kad jis pasako ir mums, kas reikia daryti, ką veikti. Kai kelios dienos paskui buvo mums užduotas baisus smūgis, mūsų draugai nebesvyravo. Tuo laiku mes dar nežinojome didžiojo mūšio Rytiniam Fronte pasekmių.

Vokiečių Vyriausios Komandos komunikatai (pranešimai iš fronto) vis dar tebesigyrė apie vokiečių armijos žygiavimą linkui Maskvos. Bet tas faktas, kad Raudonoji Armija paradavo Raudonojoj Aikštėj, pačioje Sovietų Sąjungos sostinės širdyje, būdama apsupta iš trijų pusių ir būdama pavojuje vokiečių užpuolimo iš oro — tas faktas įtikino mus, kad Sovietų liaudis yra neįgalima ir kad ta liaudis niekados neleis Hitleriui užimti Maskvą.

Mums buvo aišku, kad Hitlerio karinė mašina pradėjo braškėti. Nežiūrint jos didžiausių pastangų, ji buvo sulaikyta prie Maskvos. Žinoma, galimas daiktas, kad ne tiek vokiečių karinė technika pasirodė bejėgė, ne organizacinė mašina, neigi vokišką strategija kalta. Galimas daiktas, kad pradėjo silpnėti dvasia tų žmonių, kurie vairuoja tą techniką ir yra ratais tos organizacijos ir strategijos.

Vėlai lapkričio mėnesį Berlyne pradėjo eiti gandai apie vokiečių armijos prakišimus. Ėjo kalbos apie didelius ir aštrius mūšius aplinkui Maskvą, kuriuose vokiečiai neteko be galo didelio skaičiaus užmuštais. Žmonės net pradėjo įvardinti tas divizijas, kurios buvo sumuštos arba visai sunaikintos. Tarpe tų divizijų buvo minimos 95-toji Infanterijos Divizija iš Muensterio, 76-toji Infanterijos Divizija iš Berlyno, 94-toji Divizija iš Dreseno, 162-roji Divizija iš Settino, 31-moji Motorizuota Divizija iš Manheimo ir t.t. Šių miestų piliečiai apvertė valdininkus klausimais apie jų giminių ir draugų likimą. Daugelyje bažnyčių buvo laikomos mišios už žuvusius kareivius fronte, ypatingai kaimo bažnyčiose. Pradėjo eiti gandai apie baisią padėtį Vokietijos kareivių, kad daugelis jų sušalo ir t.t. Buvo pasakojama, kad vokiečiai kareiviai yra purvini, apsemti utėlių, apsirengę škarmalais, kad tarpe jų siaučia karštligės epidemija ir t.t.

Šitie gandai privertė žmones pradėt atvirai kaltinti Vyriausią Komandą ir nacius pasiuntime vokiečių armijos žūti šalčiuose Rusijoje be mažiausių pastangų juos aprūpinti šiltomis drapanomis. Hitleris buvo kaltinamas surengime provokatoriško sunaikinimo karo, už kurį dabar vokiečiai kareiviai turi užmokėti savo gyvastimi. Žmonės pradėjo darytis drąsesniais. Tai buvo tiesa ne tik apie paprastus žmones, bet taipgi apie tam tikrus buržuazinius elementus.

Vienas inžinierius, mūsų simpatikas, papasakojo man apie vieną atsitikimą važiuojant traukiniu per Holandiją. Ten buvo keturi senyvi vokiečiai ir visi gana atvirai kritikavo Hitlerį. Vienoje stotyje įlipo į traukinį holandas ir laike sau už pareigą persergėti kitus, kad jis yra svetimšalis. Vienas iš minėtų keturių vokiečių atsakė: "Mes juk neišduodame jokių valstybinių sekretų. Mes tik sakome, kad Hitleris pralaimėjo karą ir kad jūs užsieniečiai žinote geriau tą faktą, negu mes."

Anksti gruodžio mėnesį mes sužinojome apie vokiečių pralaimėjimą Rostove. Vyriausios Vokiečių Komandos juokingas pasiaiškinimas neįtikino nei vieno. Gana priešingai. Tasai kvailas melas dar tik daugiau supainiojo žmones ir savo pirmiau negirdėtų idiotiškumu iššaukė tarpe berlyniečių pasipiktinimą.

Paskui pasiekė žinios apie Raudonosios Armijos kontr-ofensyvą prie Maskvos ir Hitlerio neaiškus pareiškimas, kad karo pabaiga Rusijoje tapo atidėta iki pavasario! Ši sykį atrodė, kad jau nebe tik vokiečių armijos pasiryžimas pradeda pasiduoti, bet kad taipgi vokiška technika, vokiška organizacija ir vokiška strategija pradeda braškėti... Vokietis netenka pasitikėjimo pergale. Jis netenką kantrybės. Jis neturi jokio noro nešti naštą ir pasiaukojimą bevilčio reikalo. Jis nebegali priimti sunaikinimą ištisų divizijų kaipo militarišką būtenybę. Iš tiesų jis pradeda kalbėti apie tų visų pasiaukojimų beprasmiškumą.

Tačiau tas dar nereiškia, kad vokiečių armija nebekariaus. Vokietis kareivis dar vis tebekariauja, bet jis kariauja jau palaužta dvasia, be pirmesnio prūsiško drąsumo ir pasitikėjimo, pareinančio iš tikėjimo į "didžiąją vokišką pirmenybę." Jis tebekariauja, bet be jokio tikėjimo, be jokios vilties ir be jokio prospekto, kaip tas į slastus patekęs vilkas, kuris nebeturi pasirinkimo.

Vidutinis vokietis žino, į kokią padėtį Hitleris padėjo kraštą. Bet tai visa Hitleris padarė to vidutinio vokiečio rankomis. Ir taip ilgai, kaip šitas vidutinis vokietis tikėjo į pergalę, jis buvo ramus, nes jis jautė, kad nėra reikalo bijoti jokios bausmės. Bet dabar jis mato, kad gali iš jo pareikalauti sąskaitos. Pirmu sykiu jaučiama baimė gilios neapykantos iš kitų žmonių pusės prieš vokiečius; baimė, kuri šiandien turi apsupus visą šių dienų Vokietiją. Šią baimę Hitleris išnaudoja savo piktiems tikslams. "Mes visi būsime pakarti, jeigu šį karą mes pralaimėtumėme," sako Goebbels Vokietijos žmonėms. Naciai nori palaikyti Vokietijos žmones ir Vokietijos armiją paklusnume pagelba baimės sumušimo. Bet juo didesnė šiandien Vokietijos katastrofa, tuo mažiau žmonės bijo sumušimo arba pralaimėjimo karo, nes ateitis nebegali būti blogesnė, kaip dabartis, kurią reikia pergyventi.

Nacių viešpatavimo sistema jau pradeda parodyti pirmuosius įtrūkimus. Kaip tas pasireiškia? Pirmiausia formoje sumišimo pačių nacių tarpe. Kas pasidarė su tuo griežčiausiu pasitikėjimu tų "Didžiojo Reicho" parsidavėlių? Kurię pirmiau gyrėsi garsiausiai, dabar tylį. Ir vėl iškilo aikštėn nacių lageryje įvairių klikų skirtumai ir susipykimai. Nors naciai dar neišdrįsta kritikuoti Hitlerį viešai, bet jie jau lieja tulžį ant Goeringo ir ypatingai Goebbelso, kuris yra visuotino paniekinimo objektu net pačioje Nacių Partijoje.

Taip pat bręsta nepasitikėjimas nacių tarpe armijos vadovybe ir tais oficierių rateliais, kurie tik paskutinę minutę prisidėjo prie Hitlerio. Naciai labai bijo, kad iškilus svarbiems nesusipratimams, karininkų remiami generolai gali sukilti prieš Hitlerį ir bandyt pasigrobti galią. Naciai, ypatingai Himmleris, bando kiečiau į rankas paimti armiją. Prieš senuosius karininkus jie stato į atsakomingas vietas armijoj ir orlaivyne mažiau kompetentiškus naciškus elementus. Armijos vadovybė piktinasi Hitlerio kišimusi į militariškų operacijų reikalus. Senieji karininkai laiko Hitlerį avantiūristu, uzurpatoriumi, neišmanėlių karo vedimo reikalais. Generolai labai įsižeidė Hitlerio ir jo leitenantų pasisavinimu viso kredito už vokiečių armijos pasisekimus ir suvertimą visų nepasisekimų ant militariškos komandos.

Vokiečiai karininkai laikosi tos nuomonės, kad šiame kare, kaip ir pirmesniuose, abelnai paėmus, armija ir jos komandieriai sekmingai atliko savo pareigas. Bet kaip Pirmam Pasauliniame Kare, taip šiame, jie mano, kad politinė vadovybė juos suklaidino. Hitlerio zigzaginė politika, kuri pasibaigė beprasmišku padidinimu Vokietijos priešų ir Reicho atskyrimu tarptautinėje arenoje, juos apgavo. Geroka dalis generolų ir karininkų skaito Hitlerio karą prieš Sovietų Sąjungą klaida. Kai kurie generolai kaltina Hitlerį, kad jis privertė vokiečių armiją pradėti spalių mėnesio ofensyvą. Jie sako, kad šis ofensyvas parodė armijos nepasiruošimą žieminei kampanijai ir pakirto kareivių moralę. Jie kaltina Hitlerį, kad jis vedė šitą ofensyvą ne militariškais aprokavimais, bet tam, kad apsaugojus savo prestižą.

(Bus daugiau)

Tarptautinė Moterų Diena buvo įsteigta tam, kad ta proga moterys būtų akstinamos į susipratimą ir veikimą. Jeigu jūsų kolonija nieko nesurengė, ji likosi skolinga progresui. Atpildykite skolą dabar.

MOTERŲ ŽINIOS

Spalių mėnesį prasidėjo Amerikos lietuvių moterų spaudos Sidabrinio Jubilėjaus metai ir išėjo iš spaudos Moterų Balsas. Užsisakykite platinimui, taipgi surenkite moterų vakarus-mitingus.

Pasikalbėjimas su Ambasadoriaus Sekretore apie Sovietų Moteris

Neseniai oro bangomis iš radijo stoties WMAL panelė Joan Harding statė klausimus Sovietų Sąjungos ambasadoriaus Maksimo Litvinovo sekretorei panelei Anastazijai Petrovai, o pastaroji atsakinėjo. Pasikalbėjimo tema buvo: "Sovietinės Moterys Naminiam Fronte". Pasikalbėjimas buvo toks:

Harding: Panele Petrova, nuo karo pradžios mes esame matę daug sovietinių moterų paveikslų, kurie parodo moteris apsirengusias taip, kaip vyrai. Ar ištiesų Sovietų Sąjungos moterys kariauja su ginklais rankose?

Petrova: Ne, ne didžiuma moterų. Sovietų Sąjungoje nėra moterų kareivių. Bet, žinoma, yra tikrai nepaprastų moterų, kurios gali lenktyniuotis su vyrais ginkluotoje kovoje su priešu.

Harding: Kokios tos moterys?

Petrova: Jos yra lakūnės, parašiutistės ir partizanės. Tik pastarasiais laikais dvi jaunos merginos, vos prašokusios 20 met. amžių, tapo apdovanotos militariškais atsižymėjimo ženklais. Jos dalyvavo ginkluotoje kovoje prieš įsiveržėlius. Bet tai nėra tipiškas masių pavyzdys. Vidutinė, paprasta rusė moteris yra herojė savo paprastoj moteriško gyvenimo sferoje.

Harding: Ar ji, rusė moteris, yra išlavinta atlikti svarbius karinius darbus?

Petrova: Taip. Sovietų Sąjungos moterys jau seniai ruošėsi ginti savo kraštą. Buvo laikai, kuomet mes bandydavome visame kame pasekti mūsų vyrus. Moterys buvo mokomos šaudyti; jos išmoko vairuoti kulkasvaidžius ir būti kavaleristėmis. Bet vėliau tas buvo sulaikyta. Mūsų krašte mes turime pakankamai vyrų tiems darbams. Bet yra tokių apsigynimo šakų, kur moterys gali atlikti daugiau darbo ir geresnį darbą už vyrus.

Harding: Kokius karinius darbus dabar sovietinės moterys atlieka?

Petrova: Pirmiausias ir svarbiausias jų darbas yra medikališkas. Moterys gydytojos ir slaugės atlieka puikų darbą, kaipo fronte, taip vadinamam užfrontyje. Aš sakau "taip vadinamam" todėl, kad moderniškam kare beveik nėra skirtumo tarpe tų dviejų frontų. Paskui seka kraujo davimas gydymui sužeistųjų. Mūsų šalyje daugiausia moterys aukoja savo kraują išgelbėjimui sužeistų kareivių. Dauguma sveikų moterų tatai skaito savo pareiga.

Harding: Kaip apie civilinį apsigynimą? Kaip su tėmijimu užpuolimo iš orlaivių ir panašūs darbai?

Petrova: Sovietų Sąjungoje civilinį apsigynimą mes vadiname anti-orlaiviniu apsigynimu ir mūsų moteris tame darbe lošia labai svarbią rolę. Jos padeda iškasti vietas pasislėpimui nuo bombų ir bando padaryti tas vietas taip parankiomis, kaip tik galima. Jos saugo gatvėse, ant stogų ir kitose vietose. Jos užgesinėja priešo numestas padegančias bombas. Šis paskutinis darbas atrodo tikra moterų specialybe!

Harding: Labai įdomu. Mūsų apsigynime nuo priešo iš oro irgi yra aiškinama apie tas padegančias bombas. Aš viliuosi, kad šis darbas pasidarys ir Amerikos moterų specialybe!

Petrova Užgesinimas tų bombų nėra sunkus darbas. Jis nereikalauja daugiau, kaip vidutinio stiprumo, bet reikia protauti ir veikti greitai. Mūsų moterys pasirodė pajėgiančios ir protauti ir veikti greitai. Dauguma priešo numestų padegančių bombų buvo moterų užgesintos.

Harding: Tai ištiesų toks atsiekimas, kuriuomi galima didžiuotis.

Petrova. Tas tiesa. Bet mūsų moterys atlieka daugybę ir kitokių darbų. Pagal vėliausį išleistą įstatymą, visos sovietinės moterys—nebent jos turi vaikų žemiau aštuonių metų amžiaus—turi dirbti.

Harding: Panele Petrova, jūs kalbėjote apie vaikus? Ar jie kuom nors prisideda prie karo pastangų?

Petrova: Taip, prisideda. Mūsų vaikai yra patrijotiški ir daro viską, kas tik galima. Pavyzdžiui, mes turime vaikų organizaciją, kuri vadinasi "Timur", kuri sujungia žaidimą su naudingu darbu. "Timuro" organizacijos būriai randasi kaimuose ir miestuose ir jų nariai tampa 'globotojais" tų šeimų, kurių vyrai randasi Roudonojoj Armijoj. Kas rytas jie nueina pas šeimininkę ir paklausia, kuomi jie jai galėtų pagelbėti. Jie jai sukapoja malkų, nuneša į daržą vandens, su ja nueina į turgų daiktų pirkti ir net prižiūri jos kūdikius.

Harding: Tai labai graži ideja, ir aš esu tikra, kad tos sovietinės šeimininkės labai įkainuoja tos vaikų "Timur" organizacijos pagelbą. Beje, karo metu Maskvos šeimininkių gyvenimas turi būti labai sunkus, ypatingai, kuomet priešas miestą bombarduoja.

Petrova: Aš apleidau Maskvą lapkričio mėnesį, kuomet priešas buvo prie pat Maskvos vartų. Lapkritis buvo juodžiausias Maskvai mėnuo. Gyvenimas buvo toli nuo gražaus. Bet tas priešo bombardavimas iš oro nebuvo pasekmingas. Mūsų anti-orlaivinės kanuolės neleido priešo orlaiviams skrajoti žemai ir tokiu būdu jis negalėdavo pataikyti į tikslą ir sunaikinti svarbius punktus. Bet, žinoma, priešas žmonių gyvenimą mieste padarė labai sunkiu. Buvo stoka miego. Miegas slėptuvėje yra toli gražu nuo patogaus ir ramaus miego. Artilerijos gaudimas ir eksplozijų garsai neduoda užmigti, nors, tiesa, žmogus prie to pripranti.

Harding: Gali būti, kad galima priprasti, nors sunku įsivaizduoti. O kaip su "blekautais" (aptamsinimais)?

Petrova: Aptamsinimas (užgesinimas visų šviesų) padaro labai sunku susisiekti mieste. Žinoma, mūsų "blekaut" yra "blekaut" ir nieko daugiau nereiškia. Nei, tu, nei tavo priešas nieko miestė nemato.

Harding: Galimas daiktas, kad daug kas kenkia Maskvos šeimininkės gyvenimui. Ar galite paminėti keletą tokių dalykų?

Petrova: Pavyzdžiui, vakare negalėjimas vartoti gazo labai didelis neparankumas. Dalykas tame, kad gazas labai pavojingas laike užpuolimo iš oro, nes jis gali pagimdyti didelius gaisrus ir eksplozijas. Todėl kaip tik sutemsta, gazas esti uždarytas visam mieste. Tat moterys turi virti valgius greitai ir neperdaugiausia.

Harding: O kaip su maistu? Ar jo didelė stoka?

Petrova: Kai kurių produktų stokuoja—ypatingai tų produktų, kurie būdavo įvežami iš užsienio, kaip, pavyzdžiui, kava ir kokoa. Bet didžiausias trūkumas yra cukraus. Kaip atrodo, tai ir jūs turėsite paragauti stoką cukraus. Dauguma mūsų cukrinių runkelių auginimo distriktų randasi priešo rankose, todėl mes žiemą mažai teturime cukraus. Bet, žinoma, mes tikimės kitą metą geriau stovėti.

Harding: Panele Petrova, aš žinau, kad tai bus nukrypimas nuo klausimo, bet aš vis tiek noriu paklausti apie divorsus Sovietų Sąjungoje. Ar tiesa, kad poros gali persiskirti tik su pasakymu, "aš nebenoriu su tavim gyventi."

Petrova: Leiskite man šitaip pastatyti klausimą. Mūsų šalyje vyras ir moteris gali persiskirti arba abiejų sutikimu, arba vienam kuriam to norint. Jie nėra priversti duoti kokį nors pamatą arba priežastį persiskirti, iš jų nereikalaujama suteikti įrodymus. Tat galimas daiktas, kaip jūs sakote, kad jie "nebenori vienas su kitu gyventi," arba turi kokią nors kitą priežastį norėjimui persiskirti.

Harding: Bet argi tas nesukelia kokio nesusipratimo, jeigu, pavyzdžiui, pora turi vaikų?

Petrova: Jeigu jie turi vaikų, tai jie turi nusispręsti, kuris iš jų pasiliks vaikų globotoju ir kiek kuris prisidės prie vaikų užlaikymo. Gal jums bus įdomu žinoti tai, kad pas mumis jei ir vyras pasilieka vaikų globotoju, tai moteris taipgi turi prisidėti prie jų užlaikymo.

Harding: Tas reiškia, kad pas jus yra tikra lygybė, ar taip?

Petrov: Taip. Bet aš noriu jums pasakyti, kad persiskyrimų skaičius pas mus nuolatos mažinasi. Šiuo tarpu viešoji opinija labai atkreipta prieš lengvą atsinešimą linkui šeimos priedermių. Būdamos ekonominiai nepriklausomos, sovietinės moterys netaip skubinasi apsivesti, daugiau pasirenka sau draugus. Vargiai kuri sovietinė moteris vedasi kokiais nors kitais sumetimais, apart bendros abiejų meilės. Bet jeigu pora padaro klaidą susituokdama, tai mūsų įstatymai leidžia jiems tą klaidą pataisyti.

Harding: Tas labai įdomu. Ištiesų viskas, ką jūs mums čia papasakojote, buvo labai žingeidu. Už tai jums širdingai ačiu. Labai smagu buvo mums su jumis pasikalbėti.

Anglijos moterys (po 18,000 kiekvieną mėnesį) imamos šalies tarnybon. Paveikslas parodo vieną tokių moterų grupę.

Balsas Motinos, Kurios Sūnų Gyvybę Gelbėjo Browderis

Neseniai New Yorke lankėsi Ada Wright, motina dviejų Scottsboro jaunuolių, Andy ir Roy Wright. Ji dalyvavo International Labor Defense konferencijoj. Su ja buvo pasikalbėta apie Browderio išlaisvinimo reikalą. Motina Wright labai puikiai pažįsta Browderį.

"Matote", ji sakė laikraščių reporteriams, "aš labai puikiai pažįstu Browderį ir gerai žinau, kiek gero jis padarė mano vaikams ir mūsų žmonėms. Jis niekados neidavo pailsėti, kuomet eidavo reikalas apie gelbėjimą tiems, kurie nekaltai uždaryti kalėjime už grotų."

Ada Wright prisiminė apie Scottsboro jaunuolius. "Browderis kalbėjo ir kovojo už juos," ji pareiškė, "net ir tuomet, kai buvo visiškai pavargęs. Aš žinau, nes aš mačiau jį su mumis kartu dirbant už jaunuolių išlaisvinimą."

Ji kalbėjo apie pirmą susitikimą su Browderiu. Tai buvo 1931 metais .

"Aš pribuvau iš Chatanooga į Chicagą," ji sakė. "Buvau labai nedrąsi ir susirūpinus. Ten buvo vienas žmogus mane pasitikti. Ar jūs žinote, kas jis per vienas buvo? O gi Earl Browderis. Juokinga, bet kaip greitai aš užmečiau ant to žmogaus akis, aš priėjau prie jo. Aš žinojau, kad turi būti vienas iš tų, kurie bandė išgelbėti mano vaikus. Jis kaip tik tokiu atrodė."

Paskui Ada Wright ir Browder lankė mitingus ir kalbėjo nuo vienos estrados už Scottsboro jaunuolių išlaisvinimą. Browderis labai rūpinosi, kad jinai visur būtų draugiškai priimta ir viskuom aprūpinta.

Kitais metais motina Ada Wright buvo nuvykus Europon sakyti prakalbas už jaunuolius. Kalbėjo Londone, Berlyne, Paryžiuje ir kituose didmiesčiuose. Paskui nuvažiavo Sovietų Sąjungon. Su ja kartu važinėjo Louis Engdahl, kuris iš tos kelionės nebegrįžo—Maskvoje susirgo plaučių uždegimu ir mirė.

Apie savo įspūdžius Sovietų Sąjungoj, Ada Wright pasakė:

"Visi žmonės ten žinojo apie Scottsboro bylą. Kiekvienas stengėsi mums pagelbėti. Tik vieno dalyko Sovietų žmonės negalėjo suprasti, būtent to, jog bowo taip pasielgta su tais jaunuoliais. Mat, tokie dalykai negalimi Sovietų Sąjungoje."

Laike prezidentinių rinkimų 1936 metais, kaipo Komunistų Partijos kandidatas į prezidentus, Browderis aplankė Scottsboro jaunuolius kalėjime.

"Mano sūnūs rašė man apie tą Browderio atsilankymą", sako Wright. "Jie visuomet žinojo, kad Browderio ypatoje jie turi savo ištikimą draugą. Jis niekados nepamiršo mūs ir, tikėkite man, mes niekados nepamiršime Browderio."

Earl Browderis randasi Atlantos kalėjime. Dabar eina plačiausia kampanija už jo išlaisvinimą.

Kas Laimėjo Iš Atmetimo Bendrų Vyro-Žmonos Taksų?

Svarstant šiems, einamiesiems metams šalies budžetą atstovų buto-kongreso budžeto komisija, tarpe kitko, buvo pasiūlius, kad vyro ir moters taksai nuo įplaukų privalo būti paduoti bendrai. Tas pasiūlymas buvo atmestas, tai yra, buvo palikta, kad vyras ir moteris gali pildyti atskirai savo taksų blankas.

Kadangi neužilgo vėl bus svarstomas sekamas budžetas, kuriam prezidentas Rooseveltas jau pateikė pamatinį planą, tad ir mums svarbu jau dabar pažinti to plano svarbiausi tikslai ir požymiai.

Prezidentas savo pranešime kongresui pažymėjo, kad:

Šis budžetas yra karo budžetas, kas reiškia, kad visi šalies finansai turi būti sumobilizuoti mokėjimui karo lėšų, ir kad

"Atatinkamas karo naštos paskirstymas yra reikalingas nacijonaliam vieningumui."

Kitais žodžiais tariant, reikalinga gauti kiekvienas galimas centas vedimui, laimėjimui karo. Ir reikalinga jis paimti iš ten, kur dėl tų centų paėmimo karui mažiausia nukentės civilinių gyventojų reikalai.

Taksavimo būdai yra daugeriopi. Mes šiame rašte paimsime tik tą vieną, kuriuomi lyg baubu gązdino moteris — bendrą vyro ir moters taksavimą.

Pamenate, kaip pereitais metais buvo garsiai argumentuojama, būk bendri moters su vyru taksai sunaikinsią šeimynas, nuvesią prie nepadorumo, sugrąžinsią moteris į vyrų vergiją, ir t.t. Tikrumoje gi už to ožiško bliovimo slypėjo labai doleringi ir saumyliški interesai, kurie grobiasi milijonus sau, o šalies reikalams atiduoda trupinius ir tai tik tada, jeigu valdžia prispiria juos atiduoti.

Tikrovėje dalykai buvo štai kaip:

Jokia šeima, kurios bendros įplaukos nesiekia daugiau $3,500 metams nebūtų turėjus mokėti nei cento daugiau taksų bendrai pildant taksų blankas. Patvarkymas paliestų tiktai turinčius labai dideles įplaukas. Paliestų tik tas šeimas, kurios moka taip vadinamus perviršinius taksus — "surtaxes." Didesnius turėjai pelnus, aukštesnį nuošimtį turi mokėti taksais. Ką jie daro?

Daleiskim sau, turtingas šėrų savininkas gauna nuo tų šėrų pelno per metus $50,000. Nuo tos sumos, dabar esamais nuošimčiais, jis turėtų mokėti taksų $19,380. Bet jeigu jis pusę — $25,000 — perveda žmonai ir pildo kiekvienas taksų blankas atskirai, tai pamažėjus nuošimčiui jiedu jau moka tik po $6,640 taksų, tadgi sutaupina $6,100 arba netoli trečdalį sau.

Riksmais neva dėl "moterų laisvės ir gerovės" turtingoji Amerikos visuomenė šiemet nutraukė nuo šalies iždinės apie tris šimtus ir dvidešimt tris milijonus dolerių.

Kada ateis sekamo budžeto diskusijos, tai atsiminkime ir būkime pasiruošusios tarti savo žodį, kad mūsų vardu nesidangstytų norintieji pasilaikyti sau šaliai priklausantį ir išgalimą atiduoti donį. Valdžia ir šiemet jau pasiūlė tą bendrų taksų proviziją (mandatory joint returns provision). Mes privalome ją aktyviai paremti paraginimu savo valstijos kongresmanus ir senatorius balsuoti už tą proviziją.

Pirmoji Juodveidė Slaugė

Pirmutinė registruota juodveidė slaugė buvo panelė Mary Mahoney. Ji buvo duktė laisvų juodveidžių. Gimė dar prieš Civilinį Karą, kuris panaikino vergiją Amerikoje. Ji gimė Bostone.

1879 metais Mary Mahoney baigė mokslą New England Hospital for Women and Children, ir paskui Bostone užsiimdinėjo savo profesija.

Mary Mahoney suorganizavo National Association of Colored Graduate Nurses ir iki mirties išbuvo jos veikli narė. Ji mirė 1923 metais.

Padėka Draugiškiems Philadelphiečiams

Pasadena, Md. — Noriu padėkavot philadelphiečiam, kurie mane taip meilingai vaišino ir gerų laikų turėjau pas juos ten būdama, kad ir mano sveikata pagerėjo. Tariu didžiai dėkui Kutrams, Potams, Vederiams ir kitiems, pas katruos teko apsilankyti. Širdingai dėkui.

M. Janonienė.

Šeimininkėm Patarimai

Reikia pirmiausia išbandyti prezervų indus ar nekiauri, paskui tik dėti į juos vaisių košes.

Kuomet peiliai surūdyja, lengvai galite juos nuvalyti pamerkiant per naktį rūkštame piene.

F. L. I. S.

Pagal šią formą, taikoma žaisminiams drabužiukams, galima siūti jakutė, ilgos su šleikom kelnaitės, arba trumpos kelnaitės.

Norint įsigyti formą, reikia pažymėt numerį, dydį, įdėt 15 centų ir pasiųst užsakymą į Federated Press Pattern Service, 106 Seventh Ave., New York, N. Y.

Benjaminas Kordušas

APYSAKA

Parašė **Jonas Marcinkevičius** 2 — 10 — 42 — 51

(Tąsa)

Kordušas krūptelėjo, pajuto baimę, bet nepasišalino. Jo akių plote lingavo, krypinėjo, šūkavo pilki žmonės, toki pat, kaip jo tėvo laikais. Išvargę, ištampyti veidai, piktos, priešų jieškančios ir nerandančios akys. Ūmai nebe pagieža badė Kordušo širdį, bet užuojauta. Gerai, labai gerai, kad aš iš čia išvyksiu. Nebėra pagrindo ant jų bepykti ir neverta trupinti savo jėgas.

— Nebijok, Petreli, žydas nepirks. Kad tik koks pisorius nepasisuktų.

— Tegu tik, rupkės, pamėgina! — suspaudė kumštis Matūza.

— Pamėgins, broliuk. O Sūrantai ar nejieško pirkti?

— Tik jau ne iš manęs.

— Tai iš kitų, vistiek.

Vargšai jie, vargšai, o koki švelnūs žmonės. — galvojo Kordušas, klausydamas jų pašnekėsio. Tik jiems reikėtų išaiškinti. Patys jau supranta. Nėra tvarkos, nėra. Grįžtų atgal į dvarus, dainuotų ir dalgiais žvangytų. Tik reikia gudriai, gudriai išaiškinti!

— Petrai, einam, man kojos nutirpo,— ūmai tarė Mikasė ir pažvelgė į Kordušą.

Pažins ji mane, tikrai pažins. Juk mano kraujo yra. Nedera jai taip vargti!

— Sakai, kojas skauda? No, no. Tu puiki moteris, panie Mikase. Girdėjau...

Ir staiga kyštelėjęs ranką į kišenę, aukštai pakėlė dešinį petį, sumirkčiojo akim, lyg nuo dūmų gindamasis ir ištraukė piniginę. Akių nepakeldamas, išsiėmė šimtinę, antrą, trečią. Kai dar keturi po penkiasdešimt buvo jo rankoje — ūsai sukrutėjo, veidas ištyso, užsikirto.

— Prašau... Čia truputis... Karvutę išsipirk, greit šviežio pieno daugiau reikės. Che, che, che, ar ne?

Kordušas atkišo Mikasei saują pinigų, o ji stovėjo nejudėdama nužerta, kaip liepsna. Senis išsižiojo, ir apie jo akis susigarankščiavo raukšlės didesnės ir stambesnės, negu tuomet, kai jis juokėsi. Matūza išbalo, krustelėjo pirmyn, bet ir vėl sustingo vietoje.

— Masz, masz, proszę. Aš pinigų turiu!

— Kada gi mes ponui atiduosim? — tylutėliai prašneko Matūza.

— O niekad. Dosc tego. Aš duodu poniai Mikasei. O! Ji zuch. Aš ją gerbiu.

Mikasė žvilgterėjo į vyrą, lyg nusikaltus, lyg norėdama prasmegti į žemę. Beveik vidury rinkos, nusigando ji apsižvalgius, ką kiti pamanys.

— Nereikia, pone, — sužnibždėjo Mikasė.

Kordušas ir pats ėmė nerimastauti. Jei dar valandėlė tylos ir nusistebėjimo, būtų pasakęs: imk, tu mano duktė. Padėtį išgelbėjo Matūza. Jis sugriebė pinigus, suspaudė Kordušo rankas, kad jo net veidas iškrypo, ir šaukte sušuko:

— Ar jūs matot, a? Ponas gelbsti.

— Gana, dosc, gana!

— Ne, aš visiems šauksiu. Atiduosiu, pone Kordušai, atiduosiu. Paskutinę karvę į rinką išvesiu, bet grąžinsiu.

Ir niekas iš jų trijų nepastebėjo, kai aplink susidarė smalsuolių ratas. Tylėdami, rodos, musę girdėtum prazvimbiant, visi žiūrėjo į Kordušą ir Mikasę. O Mikasė, kažkaip paslaptingai, lyg nuvargusiu žvilgsniu, nuo vyro nusigręžė, užstojo jį, rodos, kad nei Kordušas, nei kiti nematytų jo susijaudinusio, nustebusio ir laimingo veido.

Staiga pro Matūzos petį prie plataus, naujo vežimo atsirado Sūrantienė ir žiūrėjo tieisog į Kordušą. Kad ir suvargus, bet jos akys tokios šelmiškos, tokios gundančios ir išdidžiai pašaipingos privertė Kordušą atsiminti, kur esąs ir nusigręžti.

Ėjo jis atgal skubėdamas, pečiais susidurdamas su įkaušusiais sermėgiais. Ir tik dabar nugirdo, kad ūmai visa rinka prapliupo kalbom, juokais ir šūkavimais. Štai kaip jie džiaugias, manė jis, kaip jie nustebo. Tikrai ne toki baisūs, oi, ne. Matyt, neteisingai galvojau, nepažinojau šito krašto. Ne, ne.

Nuostabu. Andrius buvo naujais batais ir tik lengvai įkaušęs. Riedėjo juodu namo be kliūčių, lengvai leisdami arklį. Šitaip pageidavo Kordušas. Ir juo arčiau namų, juo širdį kažkas skaudžiau spaudė. Užmiršo rinką, Mikasę, Matūzą, Sūrantienę. Vėl galvojo apie Eleną, vėl būgštavo, kad tik ko nors kely neatsitiktų. Daviau jai aštuonis tūkstančius. Ir gerai padariau. Gerai padariau, bent kartą pasiryžęs ją išleisti...

XVI

Grįžęs Kordušas tvirtai nutarė dvarą parduoti. Tiktai kam? Ilgais vakarais nė vieno tarnų neįsileisdamas, jis visokeriopai šią problemą svarstė. Iš kaimynų, jo tėvų, protėvių apdraskytą gūžtą gali nupirkti tik Adomonis. Tačiau šito jis nekentė. Adomonis mužikas, pas kurį pradžioje nė prie sodybos arčiau neprieidavo ir pas save įsileidęs, visuomet pergyvendavo, lyg admirolas degraduotas į kareivius. Neturi teisės vaikščioti po tuos kambarius, po kuriuos aš vaikščioju. Ne jam žvilgčioti į kertes, kur kabojo mano žmonos, tėvų portretai. Tai

Šiuo momentu Kordušas nebegeidė, kad jų pasėliai duotų tik trečią, ketvirtą grūdą; nebesvajojo, kad zuperį nupūstų vėjai. Net artėjanti katastrofa, karas, apie kurį išvažiuodamas girdėjo per savo draugą — radijų, jo nebežavėjo. Įsivaizdavęs, kaip į šį turgų krinta bombos, plėšo, drasko šiuos pilkus, išvargusius, žmones, jis krūptelėjo. Krūptelėjo ir nejučiom, lyg vengdamas daugiau akių, padavė Mikasei ranką.

— No, no, ašarėlės negerai...

— Ką gi, pone, vargšė darys. Vyras gali dar šautuvu pasidžiaugti, o moteris — ašarom, — kiek ramiau, bet piktai prakalbo Matūza ir, skausmingai žvilgterėjęs į žmoną, pridūrė. — Einam, Mikasiuke, Nesisielok!

Nepatiko Kordušui Matūzos žodis apie šautuvą, tačiau šis posakis netrukus dingo jo galvoje. Jis vėl išgirdo plakant savo širdį. Mikasė praėjo pro šalį, o jis visa žvilgsnio galia įsisiurbė į jos veidą. Ak, kokia aukšta kakta! Koks ryškus, gražus profilis!

Pats nesuprato kodėl, tik pasekė paskui Matūzus, nors viena moterėlė dviprasmiškai šyptelėjo, o kažkas net pusbalsiai tarė:

— Matai Mikasiukė. Kordušas paskui seka!

Aš gi tėvas. Tikras jos tėvas, — nė kiek nedvejodamas galvojo Kordušas. Jaunas rašytojas ištisą romaną apie tai sukurtų. Gal ir pats apsiverkčiau skaitydamas, o gyvenime beveik nieko. Ar surištas aš su ja? Ar dabar būtų tikslu pasisakyti, kad aš jos tėvas? Ar žmoniškai pasielgčiau, visiškai sutepęs jos motinos vardą ir ją pačią paklaidinęs? Ištraukčiau ją iš gyvenimo, kuriam ji atidavė savo duoklę, prie kurio prikalta, — kaip ąžuolinė lenta prie namo kampo. Nelaiminga ji būtų!

— Ūmai dingtelėjo nerami mintis: ką kalba sąžinė?

Paukščiai turi gražias plunksnas ir lesa kirminus, vabzdžius. Ar juos sąžinė už tai baudžia? — staiga įstrigo Kordušui kažkur skaitytas aforizmas. — Ak, glupstvo!

— Mieste, panie Matūza, geriau gyventi, — pamatęs Mikasės nuraudusias akis, tarė Kordušas.

— O ką aš, pone, mieste veiksiu? Prie žemės užaugau ir negaliu...

— Ant žemės dabar sunku, psiakrev.

— Sunku, pone, todėl, kad tvarkos nėra.

— Taip, racija, zuch! — užsidegė Kordušas pirmykšte nuotaika, o širdyj vis lengvėjo, lengvėjo. — Kalbu lenkiškai, pagalvojo Kordušas, o šis žvairelis kaip moka, taip atsako. Nešaukia "mušt lenkus." Kodėl? Todėl, kad ir jį užgulė tokia pat nelaimė. Jojo nelaimė dar didesnė. Dvarininkas, sielos aristokratas, išvaržytas, išmestas gatvėn, įstengs nusišauti, o šitas žmogelis šito nepajėgs. Pakęs lazdą, šunis, elgetaus, bet gyvens. Anksčiau šito jis nesuprato, o dabar... ačiū Dievui!

Šmėkštelėjo Svienteckis, Stančikas, bet Kordušas seniai nebenori tikėti, esą jie bajorai. Ir vienos obelies, nevienodi obuoliai.

Elena ir Mikasė. Oi, ne, ne. Laimingas, kad Elena niekuomet šitos paslapties nesužinos, — blaškėsi Kordušo galvoj, bet ramumas, staiga surastas tikslas apleisti šį kraštą jį dar valdė. Staiga sustojo Matūza, Mikasė, dar keletas nepažįstamų ūkininkų, stabtelėjo ir Kordušas. Jis mato, kad jį visų akys seka, mato ir Mikasės čia raustančius, čia vėl pablykštančius veidus. Nežvilgterėja į Kordušą. Neužklysta jos akys nė ant vyro veido.

(Bus daugiau)

NAMINIS FRONTAS

Už kelių savaičių Amerikos Suv. Valstybės bus pertvarkiusios beveik visą savo gamybą vienam tikslui — karo darbui. Dauguma darbininkų Suv. Valstybėse gamins karo pabūklus, ir beveik visą metalą, kurį galėsime iškasti ir kurį galėsime visur surinkti nuo visokių išmestų ir atliekamų daiktų mūsų miestuose, miesteliuose ir kaimuose vartosime ginklams.

Karo Produkcijos Tarybos įsakymai, kurie vykdo tą viską, ant syk sustabdys milžinišką statybos gamybą ir užbaigs gaminimą visokių prietaisų, dėl kurių U. S. A. pagarsėjus; reiškia, kad amerikiečiai turės priimti žemesnį gyvenimo standardą, pakol mes išlaimėsime karą ir pergalėsime demokratijos priešus.

Bet nesunku pakeisti gyvenimą, laikinai, kąda pamąstome, *kodėl* reikalinga taip daryti. Kaip tik dabar mums laikas pamąstyti, *kodėl* turime priimti žemesnį gyvenimo standardą, nes artinasi visokių sukakčių laikas.

Stovime prie slenksčio baisių sukakčių. Balandžio 9 d. pažymėjo nacių užpuolimą Norvegijos; sekamais mėnesiais žmonėms prisimins žlugimas Olandijos ir jos susiedų, Francijos, ir Dunkerque nelaimė.

Tas viskas mums įrodo, kad negana būti narsiais kovoje su Ašimi. Kad kovoti nacius, reikia turėti tokių mašinų, kurios lyginsis su nacių mašinomis; narsiausias vyras su šautuvu negali atstoti tanką.

Dabar sulaukėme tų tankų ir kitų daiktų, kurie mums taip būtinai reikalingi, — šautuvų, lėktuvų ir laivų. Jų skaičius net mus pačius nustebins.

Kovo mėnesį praleidome daugiau kaip tris bilijonus dolerių mūsų karo pastangoms; daugiau kaip du ir pusę bilijonų iš tų pinigų amunicijai ir karo statybai.

Tas reiškia, kad Suv. Valstijos dabar gamina ginklus savo kariuomenei ir jūreiviams, ir mūsų talkininkams iki 30 bilijonų dolerių vertės per metus. Bet tą turime perviršyti ir perviršysime. Jau ir dabar gaminame tris syk daugiau, negu gaminome praeitu metu. Tegul Hitleris, Hirohito ir Mussolini apie tai pamąsto...

Svarbiausia problema naminiame fronte šiandien ir kiekvienoje dienoje — yra gamybos problema. Bet dar turime kitas tris svarbias problemas. Jos yra: stoka nekurių medžiagų, kurios karo pastangai yra būtinai reikalingos, transportacija ir infliacija.

Transportacijos problema kasdien tampa sunkesnė, ir todėl valdžia prašo automobilių savininkų, kurie važiuoja automobiliu į darbą, kad jie susidėtų su savo susiedais arba draugais ir bendrai vartotų automobilių. Tokiu būdu padangos ilgiau laikysis. Transportacija traukiniais bus rimta problema vėliaus, nes traukiniai bus vartojami vis augantiems karo reikalams.

Kainos Administracijos Ofisas varo kovą prieš infliaciją ir kylančias kainas. Turime išlošti šitą kovą, jeigu tikime būti pasekmingi savo karo pastangoj. Praeitose keliose dienose Kainų Administracijos Ofisas nustatė kainą dar kitiems daiktams, tarp tų ir plaukų garbiniavimo įrankiams ir apkepintuvams.

Karo Produkcijos Tarybą išleido įsakymą, draudžiantį cigaretų gamintojams vartoti iš švino apvyniojimo popierą (lead foil) cigaretų pakietams po gegužės 1 d., nepaisant kiek tokios popierėlės cigaretų kompanijos turi. Kulkos gaminamos iš švino. Ir jis vartojamas gaminimui aukšto išbandymo gazolino, kuris varo mūsų bombanešius.

Vajuj surinktas išmestas metalas, švinas yra vienas iš svarbiausių metalų. Karo Produkcijos Taryba bando visokiais būdais pristatyti paskutinį svarą atliekamo metalo mūsų fabrikams ir dirbtuvėms, ir prie šitos kovos kiekvienas gyventojas šioje šalyje gali prisidėti.

Todėl, kaip tik dabar laikas peržiūrėti visus savo daiktus. Šeimininkės, kurios pratusios dabar pradėti pavasarinį valymą, turi gerą progą surinkti visą atliekamą metalą, visus senus skudurus, gumą ir popierą — jie visi svarbūs. Visi, visi daiktai, kurie turi metalo, kurie sudaužyti arba nevartojami, yra gera medžiaga karo pastangai. Tikėkitę, kad kada jūs duodate tokią medžiagą savo skudurninkui (junkdealer), tai tas daiktelis, kad ir mažiausias, pradeda kelionę į tikrą pergalės darbą. Šeimininkė gali tikėti, kad joks daiktelis nėr per mažas. Ir jeigu kiekviena šeimininkė šioje šalyje prisidėtų prie šito senų daiktų rinkimo vajaus, tikrai milžiniška suma susidarytų.

Tai pirmą sykį Suv. Valstybės koncentruoja visą savo milžinišką gamybos mašineriją įvykdyti karo pastangą... Keletas mėnesių atgal mes sustabdėme gaminimą automobilių. Pirmam pasauliniam kare tik su rugp. mėn., 1918 m., su automobilių klausimu apsiveikta. Bet tada gamyba galėjo gaminti apie ketvirtą dalį jos normalės gamybos meto antroj dalyj. Ūkių traktoriai, kurie vartojo gumines padangas vieton senų plieninių ratų, dabar turės grįžti prie vartojimo plieninių ratų, jeigu gali jų rasti. Karo Produkcijos Taryba taip nutarė. Cukraus paskirstymas eis pagal nustatymų.

Neišmeskite pečiaus vamzdžius (pipes). Šį pavasarį, naujų bus mažiau. Atsargiai prižiūrėkite savo valymo mašinas (vacuum cleaners). Tik po karo daugiau bus gaminama tokių dalykų. Dviračiai bus skirstomi.

Scranton, Pa.

Visų Dėmesiui

Jau "Laisvėje" buvo rašyta, kad Scrantono Lietuvių Pašalpinė Draugija rengia prof. V. Bacevičiui koncertą Scrantono Chamber of Commerce salėj, bal. 20, 8:15 val. vakare, nuo kurio pelnas eis dėl Amerikos Raudonojo Kryžiaus.

Smagu pažymėti, kad visuomenė gana gražiai atsiliepia link šio parengimo ir dėl to tikimasi gausios publikos. Apart to, ir amerikonai gana daug užsiinteresavę šiuomi koncertu, ir kaip girdėt, tai gana daug tikietų parduota ir ne lietuviams. Už tai tikimasi gerų pasekmių.

Dabar teko girdėti, kad prie muziko pianisto turėsime ir dainininkę Birutę Ramoškaitę, kurią Scrantono publika dar negirdėjo, bet kuri jau yra plačiai žinoma ir mylima kaipo dainininkė kitose lietuvių kolonijose.

Taigi, kaip matoma, balandžio 20 d. bus labai gera proga išgirsti muzikos ir dainų nuo žymiausių lietuvių menininkų. **Girdėjęs.**

Visų susipratusių Darbininkų pareiga skaityti "Laisvę"

KONCERTAS ir ŠOKIAI

RENGIA CONNECTICUT VALSTIJOS 4-to APSKRIČIO CHORAI

Sekmadienį, Balandžio 19 April, Pradžia 2 v. po piet

Vilijos Choras iš Waterbury, Conn., vadovaujamas B. Rasimavičiūtės-Lucas

LIETUVIŲ UKĖSŲ KLIUBO SVETAINĖJE

227 LAWRENCE STREET, HARTFORD, CONN.

Gerbiamieji Conn. Valstijos Lietuviai! Mes kviečiame jus dalyvauti šiame Apskričio Koncerte. Tai bus vienas iš puikiausių parengimų. Waterburio Vilijos Choras ir Hartfordo Laisvės Choras duos puikią programą. Dainuos Chorai, solistai, vyrų grupės, merginų grupės, bus duetų ir kvartetų. Po koncerto galėsite pasišokti iki vėlybos valandos.

GERA ORKESTRA GROS VISOKIUS ŠOKIUS

Pirmu kartu Hartforde dalyvaus Ukrainų Jaunuolių Šokikų Grupė iš New Yorko. Jie su savo armonikomis ir tautišakis šokiais parodys ką nors naujo ir gražaus mūsų publikai. Todėl nepraleiskit progos. **Įžanga 75c ir 50c (įskaitant taksus). Šokiams 25c.**

Kongresmanas Hoffman Tyrinėjamas už Nacizmą

Washington. — Republikonas kongresmanas Hoffman pašauktas prieš "grand jury" pasiaiškinti, kokius jis palaiko ryšius su pronaciškomis ir anti-semitiškomis organizacijomis. Tos organizacijos tūkstančiais šiuntinėja piliečiams kongresmano Hoffmano prakalbas, kurios yra pro-naciškos propagandos.

Valdžia pradeda daugiau atydos kreipti į tokius žmones ir tokias organizacijas, kurie vienokiu ar kitokiu būdu padeda nacių propagandą skleisti Amerikoje.

Japonijos Didelės Karo Jėgos Bengalo Įlankoje

London, bal. 13. — Premjeras Churchill raportavo parlamentui apie karą su japonais. Jis nurodė, kad Japonai turi sutraukę dideles laivyno jėgas į Bengal Įlanką, iš kur, matyt, jie pasiruošę pradėti kampaniją paėmimui Indijos. Tarpe daugelio kitų laivų, jie ten jau turi tris mūšio laivus ir penkis lėktuvų vežiotojus. Indijai susidarė rimtas pavojus.

Taipgi Churchill prisiminė apie Anglijos lėktuvų karą prieš hitlerinę Vokietiją. Jisai pasakė, kad Anglija turi panešti gana didelius nuostolius, nes naciams pavyksta nukirsti daug orlaivių.

Nuskandino Amerikos Laivą

Brazilija. — Brazilijoje gautas pranešimas, kad netolimuose vandenyse Ašies submarinas nuskandino Amerikos tavorinį laivą "Eugene V. R. Thayer." Laivo įtalpa siekė 7,138 tonus. Pranešta taipgi, kad tapo nuskandintas vienas ir norvegų laivas. Abiejų laivų įgulų tiktai dalis tapo išgelbėta.

Valdžia Negali Taksuoti Bilijonieriaus Turtų

Washington. — Aukščiausias Teismas patvarkė, kad federalė valdžia neturi teisės aptaksuoti bilijonieriaus Zachary Smity Reynolds turtus, kuriuos jam jo tėvas paliko 20 metų tam atgal. Valdžia norėjo iš to plutokrato gauti 10 milionų dolerių taksais.

Priešas Naudoja 50 Rūšių Orlaivius Šiame Kare

Washington. — Valdžia paskelbė informacijas apie Vokietijos, Italijos ir Japonijos lėktuvus. Pasirodo, kad priešas turi pasigamines net 50 rūšių lėktuvus.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Moterų Kliubo susirinkimas įvyks ketvirtadienį, 16 d. balandžio, 735 Fairmount Ave., 8 v. v. Prašome narių dalyvauti, atsiveskite ir naujų narių. — J. Š. (87-89)

DETROIT, MICH.

Detroito Moterų Pažangos Kliubo susirinkimas įvyks ketvirtadienį, balandžio 16 d., 8 val. vakare, Draugijų Svet., 4097 Porter St. Kviečiame nares dalyvauti, o dar neesančios narėmis, kviečiamos ateiti ir įsirašyti.

(86-88) M. G., Rašt.

Amerika Rems Francūzus, Kovojančius už Laisvę

Washington. — Neseniai Jungtinės Valstijos pripažino Laisvosios Francijos valdžią, kuri yra įsisteigus Afrikoje, mieste Brazzaville. Francijos Vichy valdžia per savo ambasadorių Gaston Henry-Haye prieš tai užprotestavo. Veikiantis valstijos sekretorius davė tam Petain pasiuntiniui labai rimtą atsakymą, kad Amerika rems visus ir visur francūzus, kurie tik kur kovoja prieš hitlerinę Vokietiją.

Naciai Bombardavo Anglijos Miestus

London. — Bal. 13 dienos vakare nacių lėktuvai buvo atskridę ir bombardavo tris distriktus viduje Anglijos. Tai buvo pirmas toks nacių užpuolimas bėgyje paskutinių penkių mėnesių. Kai kur, sakoma, nacių lėktuvams pavyko padaryti nemažai žalos.

ŠALIS GALINTI PAKELTI 200 BIL. DOLERIŲ SKOLŲ

Nashville, Tenn., bal. 13 d. — Čionai kalbėdamas New Yorko Stock Exchange prezident. Emil Schram pareiškė, kad Amerikos valstybės skolos 1943 metais pasieks 110 bilionų dol. Bet, sakė jis, nereikia nusigąsti, nes ši šalis su savo turtais gali panešti valstybinių skolų iki 200 bilionų dolerių.

$2,000,000 Vaikų Darželiams

Albany, N. Y. — Gubernatorius pasirašė valstijos seimelio priimtą bilių, pagal kurį valdžia paskiria du milijonu dolerių įsteigimui ir užlaikymui vaikų darželių. Šį bilių buvo užgyrusios mokytojų ir tėvų organizacijos.

WATERBURY, CONN.

Balandžio 8 d. įvyko LLD 28 kp. susirinkimas.

Narių į šį susirinkimą suėjo nedaug, nes dabar tam yra svarbių priežasčių. Mat, daugelis dirba pakaitomis ir negali išlikti nuo darbo.

Nors ir neskaitlingas buvo šis susirinkimas, bet energingai viskas atlikta.

Išklausius kuopos valdybos raportus, paaiškėjo, kad dar randasi narių, kurie nėra užsimokėję luokles už pereitą metą. Buvo kalbėta tuo klausimu, ir prieita išvadų, kad toki reiškiniai mūsų organizacijoj neturėtų būti. Užvilkinimas mokesčių trukdo knygų leidimo darbą, tai yra, trukdo apšvietos skleidimą. Nepasimokėję draugai, apie tai turėtų rimtai pagalvoti.

Pakeltas klausimas mūsų spaudos reikalais. Artinasi mūsų dienraščio "Vilnies" suvažiavimas, kuris įvyks gegužės 10 d., š. m. Kadangi mūsų kuopos iždas tuščias, tai draugai ant vietos sudėjo nors $3, kurie bus pasiųsti "Vilnies" suvažiavimui sykiu su pasveikinimu.

LLD 28 kp. ir Vilijos Choras ruošiasi prie perstatymo operetės "Apsigavo," kurią mums suvaidins Hartfordo Laisvės Choras, vadovaujant B. Rasimavičiūtei - Lucas. Vaidinimas įvyks gegužės 2 d., Venta svetainėj, 103 Green St., Waterbury.

Ši operetė yra viena iš gražiausių mūsų sceniškų veikalų. Ji kupina juokingiausių triukų ir gausi skambiomis dainomis.

Waterburiečiai visi tą operetę turėtų pamatyti.

Sus. Buvęs.

Dar Du Japonų Laivai Nuskandinti "Namie"

Washington. — Vienas Amerikos submarinas Japonijos vandenyse nuskandino japonų prekinį laivą, 7,000 tonų, o Amerikos motorinis greitalaivis sunaikino kitą prekinį japonų laivą, 4,000 tonų, taipgi japoniškuose vandenyse.

Šypsenos

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

rodį ir pats sau ką tai kalbėjo. Paspaudžiau dar kitą mygtuką, ir girdžiu:

"... Aš — Illuminati!... Aš — Suprime President of ... Aš buvau išmestas iš Es-El-Ei ... Bet dabar aš—Aukščiausias Prezidentas! Suprym!... Suprym Es-El-A-a prezidentas! Tai puikus titulas tas 'suprym'! Net Franklin Delano Rooseveltas tokio titulo nedrįsta sau užsitupdyti!... Tegul tik kas paliečia mano didenybę — tuoj atsidurs teisme. Ir man nieko nekaštuos!... Aš — suprime president ... (Dainuoja.)

"Aš žemaitis, aš—kukutis;
Aš gundrelis, aš gužutis.
O jūs gudai, kreivakojai,
Ožio smarvę benešioją!
"Aš juos, rup ... pafiksysiu!"

Šaipokas pradėjo arklio juoku juoktis, tai Šaipokienė, įbėgusi kambarin, pertraukė tą matytą tragi-komediją, sakydama: Stop that horse laugh!

Jūsų su nauju titulu,
Suprime Illuminati
Profesor

Šaipokas.

"Laisveje" galima gauti Apsigynimo Bonai

LIEPOS ŽIEDŲ, PIRMO KUOPIMO
TIKRAS BIČIŲ
MEDUS
(100% PURE HONEY)

Maistui Vaistams Sveikatai
Gamtos Saldumynas Sveikatai

KONČIAUS BITININKYSTĖ
57 Battery St., No. Abington, Mass.

Šimtas dolerių dovanų, kuris įrodysp jog šis medus nėra tikras bičių medus.

Prisiunčiame į namus ir persiuntimo kaštus apmokame. Užsakydami galite prisiųsti pinigus arba pažymėkite kiek norite, mes prisiųsime C.O.D.

Končiaus medaus taipgi galite gauti gerose lietuvių krautuvėse Naujojoj Anglijoj, New Yorko ir Philadelphijos apylinkėse.

Bitininkas Končius šią savaitę lankosi su medum New Yorko apylinkėje.

Nusipirkite dabar gero medaus, dėl to, kad vėliau bus stoka medaus, ūkininkai negali gauti darbininkų.

Medaus kaina

Kvorta, 3 svarai	.85
5 svarai	$1.25
Galionas, 12 svarų ...	$3.00
5 Galionai, 60 svarų .	$13.00

KONČIAUS BITININKYSTĖ
57 Battery St.
No. Abington, Mass.

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI ŠERMENINĖ
(KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRiangle 5-3622

168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

SCRANTON, PA.

Vieša Padėka

Tariu širdingą ačiu draugams, kurie atlankė mano brolį Petrą Ravinską sergantį.

Ačiu Mr. ir Mrs. Kruk, pas kuriuos gyveno jis, ir mirus buvo pašarvotas.

Ačiu draugam Praleikam, kurie atlankė jį kasdien, ir atnešdavo "Laisvę" pasiskaityt.

Ačiu Mrs. Šanienei, Mrs. Marčiulionienei ir kitiems. Ačiu visiems, kurie atsilankė į šermenis ir kurie palydėjo į kapines. Ačiu grabnešiams už patarnavimą.

O. Yanušauskienė.

Pittsburgh, Pa.

Per Velykas—Kalėdų Giesmės

Šiais metais čia buvo ne visai paprastos Velykos, bent tiems, kurie klausėsi lietuvių radijo programos. Programos bosas Paul Dargis perstatė Šv. Kazimiero parapijos chorą, pasakė, kad choras sugiedos "pirmą Kalėdų giesmę Linksmą Dieną". Choras giedojo tą giesmę, pridėdamas "aleliuja." Kitą syk žodis "aleliuja" būdavo tik Velykų giesmėse, bet už tai Kalėdų giesmių per Velykas negiedodavo.

Vėliau Dargis pasakė su dideliu pagerbimu, kad choras **"sudainuos** Pulkim ant kelių."

Iki šiol Paul Dargis savo programoj rasdavo progą pasmerkti bolševikus, kam jie buvo "užėmę" Lietuvą, bet nė žodžio nesakydavo prieš fašistus vokiečius, kurie dabar laiko užėmę Lietuvą. Dabar jisai jau nemini visai. Pasaulis, tur būt, apsisuko galva žemyn.

Bayonne, N. J.

Parama Sov. Sąjungai

Bayonnės lietuviai ir vėl gausiai prisidėjo su auka medikalei pagelbai Sovietų Sąjungos žmonėms, kurie taip didvyriškai kovoja kriušindami didžiausį visos žmonijos ir civilizacijos priešą nacišką žvėrį:

Aukotojų vardai seka: po $25: F. J. Milvidas ir Jonas Kirmelas; K. Čiurlis $10; po $5: J. Urbonas, S. Radušis, O. Sakavičienė ir I. Skiparis; po $2: J. Matušaitis, P. Douglas, M. Balčiūnienė, M. Panelis, K. Česnauskas ir J. Čipinckas; po $1: Ruth Chepinski, B. Stugurienė, P. Artugienė, M. Survilienė, A. Banelis, V. Damošaitis, L. Barišonka, Nuo Draugo. Viso $100.

Kiek vėliau tilps daugiau aukų ir aukotojų vardai.

Aukų rinkėjai:
P. Janiūnas,
J. Kirmelas.

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

F. W. Shalins
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 JAMAICA AVE.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

"Laisvėje" Galite Nusipirkti
United States Defense Stamps
Vėliau jas pakeisite į **Bonds**
★★★

"Laisvė" parduoda 25c., 50c., ir $1.00 vertės defense stamps. "Laisvė" duos jums pašto knygelę ir jūs sulipdę po 25c.—75 stampas, galėsite gauti vieną boną—$18.75 vertės, kuris po 10 metų bus **$25.00.**

Į knygelę, jei lipinsite po 50c. stampas, tai sulipdę 75 stampas, turėsite $37.50 vertę. Tada atmainysite tas stampas į bonus, kurie po 10 metų bus **$50.00.**

Jei lipdysite po $1.00 stampas į knygelę, tai sulipdę 75 stampas, turėsite vertės $75.00, atmainysite jas į bonus, tai už 10 metų gausite **$100.00.**

Pirkite apsigynimo bonus. Tuojau kreipkitės į "Laisvės" ofisą, pasiimkite taupymo knygelę ir pirkite apsigynimo stampas ir bonus.

★★★

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

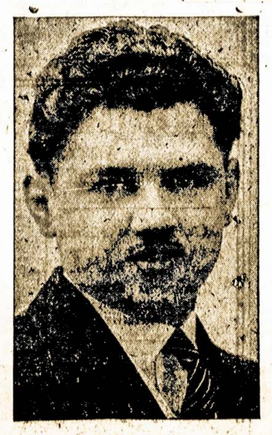

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

Lietuvių Kūro Kompanija
Įdedame Master-Kraft Oil Burners
Į Jūsų Seną ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)
★
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill", nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GEROS DEGTINĖS IR VYNŲ
Ateikite pasimatyti su Giviais

Stal adresas:
Geriausias Alus Brooklyne
459 Grand St.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

★ LIETUVIŠKA ★
UŽEIGA
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
VYNŲ ir DEGTINĖS
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
JOSEPH ZEIDAT, Sav.
411 Grand St., Brooklyn

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—E. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

BRIDGEPORT, CONN.
Pranešimas Lietuviams
Pranešu, jog aš atidariau Wholesale ir Retail likerių krautuvę. Tai krautuvė, kurioje parduodama daugmeniškai ir po mažiau likerių.
VESTUVĖMS, BANKIETAMS IR PARĖMS
Tokiems pokiliams mes parduodam viską už labai žemas kainas
FEDERAL LIQUOR STORE
2410 MAIN STREET, BRIDGEPORT, CONN.
Telefonas 4-3779
P. S. SEKITE MŪSŲ SPECIALŲ SAVAITES

IT'S JUST LIKE FINDING MONEY!

Religijinių daiktų departmentas atdaras vakarais.
★
Geriausia vieta pirkt laikrodėlius, žiedus ir kitokius auksinius daiktus pas
ROBERT LIPTON
701 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Dariaus-Girėno Paminklo Fondo Komiteto Atsišaukimas

Pradžioje balandžio mėnesio, š. m., išsiuntinėta laiškai su bilietais tom draugijom, kurių antrašus turime, su prašymu paremti visuomeninį darbą. Bet būtų malonu, kad ir negavusios tų laiškų draugijos taip pat prisidėtų prie šio kilnaus reikalo, užsisakant tikietų pramogai. Čia teikiame turinį to laiško, kuris pilnai nusako komiteto veiklą.

Brangūs Lietuviai:

Nuoširdžiai k r e i p i a m ės į Jumis pareikšdami mūsų visų norą ir pastangas atsiekimui užsibrėžto kilnaus ir garbingo tikslo. Turime viltį, kad Tamstos priimsite mūsų prašymą ir paremsite šį reikalą.

Paminklo Fondo Komitetas, bendrom pastangom, visų lietuvių vardu, rengia iškilmingą pikniką tikslu paminėti mūsų didvyrių lakūnų Dariaus ir Girėno devynių metų sukaktį skridimo iš New Yorko į Kauną.

Piknikas įvyks Decoration dienoje, šeštadienį, gegužės (May) 30 d., 1942 m., Klasčiaus—Clinton Parke, Betts ir Maspeth Aves., Maspeth, L. I., N. Y. Pradžia 2 val. po pietų. Įžanga 40c.

Bus paruošta šiam momentui graži programa kalbomis, dainomis ir šokiais. Pelnas skiriamas Dariaus ir Girėno paminklo statymui Brooklyne.

Taigi, širdingai visus kviečiame dalyvauti šioje iškilmėje, užsisakant Jums prisiųstus tikietus. Pinigus pasiųskite čekiu ar money orderiu, išrašant pikniko iždininko vardu Antanas Gudonis. Siųsdami adresuokite: Dariaus-Girėno Fondas, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Priėmę pinigus pranešime. Paminklo Fondui aukų yra surinkta viso $1,800.

Šia proga norime pranešti, kad įvykusioj paskiausioj draugijų pasitarimo konferencijoj, spalio 29 d., 1941 m., Brooklyne, buvo pageidavimų, kad metų bėgyje draugijos stengtųsi surengti bent vieną pramogą ir likusį pelną paskirtų paminklo naudai. Todėl tose kolonijose, kur dar nebuvo parengimo paminklo naudai, prašome išrinkti komitetą, kad jis pasitaręs su kitomis draugijomis pasirūpintų tuo reikalu. Už Jūsų malonų pritarimą iš anksto dėkavojame.

Dariaus-Girėno Paminklo Komitetas:
Jonas Šaltis,
Walter Shabunas,
Antanas Gudonis,
Jonas Spurga,
Juozas Kairys,
Adv. Steponas Briedis.

Autorius Knygos 'Tarybų Galybė' Iš Londono Kalbėjo į New Yorką

Anglija ir Jungtinės Valstijos turi atakuoti Hitlerį iš vakarų dabar, pareiškė Dr. Hewlett Johnson, žymus Anglijos dvasiškis (Dean of Canterbury), kalbėdamas iš Londono per trumpųjų bangų radiją keliem tūkstančiam newyorkiečių, susirinkusių į Carnegie Hall, New Yorke.

Mitingas buvo suruoštas žurnalo "The Protestant."

"Žmonijos likimas yra sprendžiamas Sovietų Fronte," pareiškė Johnsonas. Jis sakė, kad Sovietų Sąjunga ir nacių Vokietija atstovauja "du visiškai viens kitam priešingus idealus." Sovietų Sąjunga, sakė jis, "yra stipri karo veiksniuose dėlto, kad ji yra stipri veiksniuose taikos ir savo moralėmis savybėmis."

Ragindamas atidaryti antrą frontą prieš Hitlerį dabar, Dr. Johnson sakė, kad "pravedimas griežto atakos plano atneš greitą, pravedamą ir teisingą taiką."

Mitinge kalbėjo eilė amerikiečių žymių bažnyčios viršininkų. Jie visi pasisakė už rėmimą Sovietų Sąjungos. Tarpe kalbėjusių buvo Pierre Van Passen, autorius ir užrubežinis korespondentas; Dr. Taraknath Das, autorius "Indija Pasaulio Politikoj"; Samuel Barlow; Victor Fediuchine, Sovietų generalis konsulas New Yorke, ir Godfrey Haggard, Anglijos generalis konsulas.

Johnsonas lietuviams yra gerai žinomas iš jo knygos "Tarybų Galybė," kurios Amerikoje išplatinta šimtai tūkstančių kopijų ir kurią, lietuviškai, išleido Lietuvių Literatūros Draugija.

PRAŠOME ĮSITĖMYTI!

Lietuvių Komitetas Pagalbai Sovietų Sąjungos
Ruošia
MASINĮ SUSIRINKIMĄ ir KONCERTĄ
Sekmadienį, Gegužės 17 May
Grand Paradise Salėje
318 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Pradžia 4 val. po pietų

Kalbės žymūs kalbėtojai, lietuvių ir anglų kalbose

KONCERTO DALYVIAI:

Birūta Ramoškaitė, pagarsėjus dainininkė—lietuvaitė, kuri palinksmins publiką gražiom dainom.

Antanas Višniauskas, iš Bayonne, N. J., mielai sutiko dalyvauti šiame programe. Jis sudainuos keletą dainų, jo balsas gražiai skamba.

Rojus Mizara, "Laisvės" redaktorius, kalbės šiame susirinkime. Bus įdomu išgirsti jį.

Pirmyn Choras, iš Great Neck, N. Y., vadovaujamas Jurgio Kazakevičiaus ruošiasi puikiai pasirodyt brooklyniečiams.

Aido Choras, jo mokytoja Aldona Žilinskaitė, rūpinasi kad **Aidas** puikiai sudainuotų šiame parengime. Bus daugiau dalyvių, kuriuos vėliau pagarsinsime.

Prašome pasižymėti gegužės-May 17 d. ant kalendoriaus, kad nepamirštumėt dalyvauti šiame susirinkime. **Įžanga 50c. (įskaitant taksus)**

RENGIMO KOMISIJA.

New Yorko CIO Prieš Skyrimą Dies Komitetui Fondo

Didžiojo New Yorko Industrinių Unijų Taryba, CIO, atsišaukė į visas savo unijas ir unijų draugus pasiųsti Kongreso Accounts Komitetui pareiškimą, kad nebūtų duodama pinigų Dieso komiteto skaldytojiškai veiklai.

Unija nurodo, kad pro-naciškas Coughlinas veda kampaniją už paskyrimą $300,000 tam komitetui ir kad unijos, kurios yra už Amerikos žmonių vieningumą ir pergalę ant fašizmo privalo kongresmanam pasakyti savo nuomonę.

"Jūsų unija," sako CIO vadovybė, **"privalo įteikti kongresui pareiškimą, kad Dies komitetui visai nebūtų duodama pinigų."**

Kongresmanas John J. Cochrane, Accounts Komiteto pirmininkas, yra prižadėjęs, kad jis skaitys įtraukimui į Kongreso Rekordus visus pareiškimus, liečiančius paskyras Dies Komitetui.

Prok. Bennett Ragino Daugiau Remti Sovietus Dabar

Generalis New Yorko valstijos prokuroras John J. Bennett, Jr., kalbėdamas Nacijonaliam Demokratų Kliubui tradicinių Jeffersono Dienos pietų proga, ragino daugiau remti Sovietų Sąjungą ir remti dabar.

Jisai perspėjo nesiduoti suvedžiojamais "munichmanų" ir "Clivedeno Setų," sakydamas, kad reikalinga vieninga veikla sumušimui Hitlerio. Jis nurodė, kad milžiniškos Hitlerio ir Japonijos jėgos būtų atsuktos prieš Anglijos ir Amerikos armijas, jeigu Sovietai būtų sumušti.

Kas Garsinasi Laisvės Radijo Programoj

Štai balandžio 9 d. biznierių skelbimai:

V. Kazlauskas, jewelry, 221-03 Jamaica Avenue, Queens Village, L. I.

BROOKLYNE:

Tru Ember Fuel Co., Kūras, J. Klaščius, savininkas, 496 Grand Street.

Walter Shabunas, Real Estate ir Insurance, 306 Union Ave.

Jonas Baležentis, tavernas, 49 Ten Eyck Street.

J. Šapolas ir J. Vaiginis, tavernas, 147 Thames Street.

Petras Kapickas, tavernas, 32 Ten Eyck Street.

Bitininkas Končius, Medų galima gauti Laisvėj, 427 Lorimer Street.

Biznieriai, kurie norite pasigarsinti per Laisvės radijo programą, prašomi priduoti pagarsinimus ne vėliau, kaip antradienio rytą dėlei sekamo ketvirtadienio programos.

Prašome Laisvės radijo programos rėmėjų remti biznierius, kurie garsinasi per mūsų programą. Praneškite biznieriams, kad girdėjote jų garsinimus per Laisvės radijo programą.

Eva T. Mizarienė,
Anaunceris.

Vanduo Namuose Laike Atakų Iš Oro

Pirmiausiose instrukcijose kaip užsilaikyti laike atakų iš oro buvo patvarkyta prileisti maudynes vandens. Paskiau aprokuota, kad taip visame mieste pradėjus leisti vandenį sumažėtų spaudimas ir negalėtų sekmingai gesinti gaisrus. Dėlto vėliau patvarkė, kad į maudynes vandens neleisti, bet visada turėti po ranka prileistą kvortą vandens gėrimui ir kibirą abelniems reikalams.

Nauji Pavadinimai Aikštėms

Miesto Taryba užgyrė pasiūlymą pavadinti naujais vardais dvi aikšteles. Viena, tarp Main ir Linden Sts., Flushinge, pavadinsima Beard, pagarbai velionio b u v u s io skautų komisijonieriaus. Kita, prie Barnett ir 39th Aves., Sunnysidėj, bus pavadinta Ward pagarbai tos apylinkės jūreivio, žuvusio su nuskandintu laivu Pollux.

Iš New Masses Masinio Susirinkimo

Pereitą sekmadienį, Manhattan Center, New Yorke, buvo suruošta masinis susirinkimas tikslu paaiškinti, kad žurnalas New Masses yra traukiamas į teismą per poną James H. R. Cromwell už raštą apie Clivedeno Setą, kuriame buvo paminėta jo vardas. Jis reikalauja milijono dolerių atlyginimo.

Svetainės estrada buvo papuošta obalsiu:

"Už pergalę 1942 m. Nugalėkite Clivedeno Seto apyzerius!

"Ginkite New Masses ir spaudos laisvę!"

Susirinkimo pirmininkas pažymėjo, kad šis savaitinis žurnalas gerai plėtojasi, turi daug skaitytojų ir kasdien gauna naujų prenumeratų. Kaina metams $5. Norintieji mokėti dalimis, gali mokėti po $1 ant mėnesio pakol išmoka visus $5.

B. Shmeth padarė palyginimą Amerikos karo, 1776 metais su dabartiniu, sakydamas, kad Washingtono armijos kentėjo badą ir šaltį kovoje su tuometiniais priešais, o vienok nebuvo liuosi nuo penktakojų ir šeštakojų, taipgi "taikos" be pergalės norėtojų. Šiandien irgi mūsų šalis nėra liuosa nuo penktakojų. Ir dėlto New Masses, kaipo griežtai išstojęs prieš penktakojus žurnalas yra užatakuotas.

Prof. Walter Rautenstrauch storai pabrėžė, kad New Masses yra išdygęs iš Kolumbijos Universiteto akmeninės sienos, giliai į amerikonišką žemę suleidęs savo šaknis ir nesibijo jokių priešų, kadangi jisai gina darbininkų reikalus, veda kovą už laimėjimą šio karo ir atsteigimą demokratijos visame pasaulyje.

A. J. Isserman, advokatas, New Masses gynėjas, savo kalboj pažymėjo, jog automobilių dirbtuvės daro tankus, kitos dirbtuvės dirba šautuvus, kanuoles, orlaivius ir t.t. Visi Amerikos darbininkai dirba daugiau ir sparčiau, idant nugalėjus sužvėrėjusį fašizmą. Todėl ir mūsų spauda negali atsilikti nuo apsigynimo, turi palaikyti aukštą moralą Amerikos darbininkuose ir kariuomenėje. Tokiu būdu mes laimėsime pergalę Japonijos ir visos fašistinės Ašies.

Amerikos Liaudies Choras padainavo tris dainas. Earl Robinson deklamavo apie karą ir kartų skambino pianu. Jis padarė žmonėse neapsakomą įspūdį. Zero Mostel sulošė-atvaizdavo "i z o liacininką senatorių." Komedija labai sujudino publiką.

Kaimietis.

J. Dargytės Gyvastis Vis Dar Pavojuje

Sužeistos nelaimingame orlaivio nusileidime, pereitą šeštadienį, Josephine Dargytės gyvastis vis dar pavojuje, kaip pranešama iš Flushing ligoninės, kurioj Dargytė randasi.

Josephine Dargis, lietuvaitė registruota slaugė, dirbo tame orlaivyje stevardese. Trenkus orlaiviui netikėtam nusileidime vieton stoties į Bowery Įlanką netoli LaGuardia orlaivių stoties, ji kritus išilgai aslos ir pavojingai sudaužė galvą.

Dargytė yra chicagietė lietuvaitė. Jos tėvai užlaiko vaistinę 2424 W. Marquette Road, Chicagoj.

Buvęs dumblan įstrigęs orlaivis pereitą pirmadienį tapo ištrauktas iš įlankos ir iš jo išimta laiškai ir bagažai, taipgi atvilktas į stotį. Šiandien prasideda nelaimės tyrinėjimas per Orlaivystės Tarybą.

Turėsiąs Atsakyti Už Dirbtinius Skausmus

Federaliame teisme vienas iš įkaltintųjų butlegerystėje, Anthony Barracota, pradėjo vaitoti, kaip jis sakė, nuo baisių skausmų. Teismas pertraukta ir jam padaryta skubi operacija. Po operacijos daktarai pripažino, kad jis dabar tikrai kenčia skausmus, bet teisėjas turėsiąs pasakyti, ar jisai kaltas už tuos skausmus, ar ne. Mat, daktarai, jokios nesveikatos nesuradę jame, tikrina, kad jis pirmesnius neva skausmus nudavė tikslu išsisukti nuo liūdymo teisme.

Katherine McKee, 120 Weldon St., užsimušė iššokus ar iškritus pro langą iš savo darbavietės 11 aukšte 50 Church Street, N. Y.

LAISVĖS RADIO PROGRAMA
Transliuojama iš stoties
WBYN -- 1430 Klcs.
Ketvirtadienių Vakarais nuo 6:30 iki 7:00 val.

DUODAMA MUZIKALĖ PROGRAMA, ŽINIOS IR DAROMA BIZNIŲ PASKELBIMAI

Laisvės Radio Programos klauso šimtai tūkstančių lietuvių. Į rytus girdima iki Boston, Mass.; į pietus net Baltimore girdi; į vakarus girdima Scrantone, Wilkes-Barre ir Shenandoah, Pa.

Bizniams puikus susisiekimas su šimtais tūkstančių lietuvių pasiskelbiant per Laisvės Radio Programą.

Taipgi gera proga draugijoms paskelbti savo parengimus. Darome ir pranešimus vedybų, gimtadienių, jubilėjų ir mirčių.

ANAUNSERIS JIEVA MIZARIENĖ

Dėl pasiskelbimų ir pranešimų kreipkitės:
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
Telefonai: STagg 2-3878, STagg 2-3879

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ
FURNITURE
409 ir 417 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
Išdirbėjai ir Pardavėjai
Geriausios Rūšies Rakandų.
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.

Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI

Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą

SUSIRINKIMAI
E. NEW YORK ir RICH. HILL, N. Y.
Trečiadienį, 15 d. balandžio, 8 v. v., Buzelio patalpoj, kampas Crescent St. ir Atlantic Ave., įvyks LLD 185 kp. susirinkimas. Nariai malonėkite dalyvauti. — V. Paukštys.
(87-88)

RANDAVOJIMAI
Parsiduoda namas su bizniu arba biznis be namo. Bučernė ir grosernė, gerai gyvuoja per 25 metus. Du kambariai su visais parankumais. Ant antrų lubų, 6 kambariai, šviesūs. Kampinis lotas—dykas, galima statyti 2 namus. Pardavimo priežastis, liga. Kreipkitės laišku arba asmeniškai. A. Griwert, 142 Schuyler Ave., Kearny, N. J.
(86-91)

REIKALAVIMAI
Reikalinga moteriškė prie namų darbo; du suaugę žmonės ir vienas vaikas. Atskiras kambarys, puikūs namai ir gera alga. Skambinkite: ESplanade 5-7964 (86-90)

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną s u b a tą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.

426 South 5th St. Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

Dr. J. J. Kaškiaučius
Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 SUMMER AVE.
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

LORIMER RESTAURACIJA
ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Name BROOKLYN

Geriausios rūšies
VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus

Puikūs lietuviško namų darbo kilbasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai

Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro
Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį
Visada yra pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių

NOTARY PUBLIC

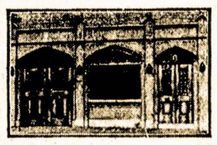

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.